SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 6, П'ЯТНИЦЯ, 8 ЛЮТОГО 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 6, FRIDAY, FEBRUARY 8, 2013 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

Владика Антоній інтронізований як Митрополит УПЦ в США

Введення на Митрополичий престол предстоятеля УПЦ в США Антонія. (Фото: Консисторія УПЦ в США)

СІЛЬВЕР-СПРІНҐ, Меріленд. – 26 січня Владика Антоній був інтронізований як четвертий Митрополит Української Православної Церкви в США. Традиційна церемонія відбулася в катедрі св. Андрія Первозваного у присутності понад 500 вірних та 70 священнослужителів Православної та Католицької Церков.

Літургійне служіння з нагоди інтронізації розпочалося 25 січня з Всенощної, яку відслужив о. Антоній Перкінс у супроводі хору Української православної церкви св. Архангела Михаїла з Вунсакету, Род-Айленд.

26 січня до катедри прибули Архиєпископ Димитрій – екзарх Вселенського Патріярхату та Архиєпископ Грецької Православної Єпархії Америки, який представляв православних Північної Америки; Митрополит Української Православної Церкви Канади Юрій; Єпископ Даниїл – голова Консисторії та правлячий єрарх Західньої Єпархії УПЦ в США; Єпископ Української Православної Церкви Канади Андрій; Єпископ Грецької Православної Митрополії Мексики Панкратій; Єпископ Антиохійської Православної Християнської Єпархії Миколай; Архиєпископ Румунського Єпископату Православної Церкви Америки Нафанаїл; Єпископ Мелхіседек, Владики Михаїл та Іреней – єпископи Православної Церкви Америки; Митрополит Української Католицької Архиєпархії у Філядельфії Стефан Соро-

(Закінчення на стор. 2)

Голоси з Вашінґтону: звільнити Юлію Тимошенко і Юрія Луценка!

ВАШІНҐТОН. – 10 січня члени Конґресу США та члени Гельсінкської комісії звернулися до Президента України Віктора Януковича з листом, в якому рішуче закликають звільнити з ув'язнення колишнього Прем'єр-міністра України Юлію Тимошенко та колишнього Міністра внутрішніх справ Юрія Луценка.

„Як члени Конґресу та Гельсінкської комісії США ми звертаємося до Вас з рішучим закликом звільнити колишнього Прем'єр-міністра Юлію Тимошенко та колишнього Міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, а також повністю відновити їхні політичні й громадянські права", – йдеться у листі голови Гельсінкської комісії Кріса Сміта та членів комісії від республіканців Роберта Адерґольта, Луїси Слотер, Майкла Бурґеса, Майка МакІнтайра і Джозефа Пітса.

„Україна є невід'ємною частиною Европи та важливим реґіональним гравцем. З часу відновлення державної незалежности України 21 рік тому США і Україна побудували міцні взаємини. Конґрес США, за згодою обох партій, досягнув значних успіхів у ділянці підтримки української незалежности й демократії. Однак, сьогодні ми зустрічаємось з серйозною перешкодою у наших взаєминах, яка значно ускладнить зусилля щодо подальшого зміцнення нашого партнерства", – наголошують автори листа.

Також у листі підкреслюється: „Ми глибоко занепокоєні серйозним реґресом у демократичному розвитку України, в тому числі практикою вибіркового правосуддя і переслідування провідних опозиційних діячів. У випадку з Ю. Тимошенко ми глибоко стурбовані несправедливістю судово-

(Закінчення на стор. 2)

У селі поховані герої Крут

Олександер Костирко

СТАРОСІЛЛЯ, Черкаська область. – В день 95-річчя загибелі героїв Крут, 29 січня, громадська організація „Воля XXI", яку очолює Назар Обидзінський, разом з настоятелем місцевого храму Іоана Предтечі Української Православної Церкви Київського патріярхату о. Василем і настоятелем черкаської парафії Покрови Пресвятої Богородиці Української Греко-Католицької Церкви о. Юліяном на сільському цвинтарі провели громадську Панахиду в пам'ять трьох учасників бою біля станції Крути.

Жителька села Людмила Удовик розповіла, що після бою батько одного з студентів забрав в Крутах свого пораненого сина

(Закінчення на стор. 2)

Під час Панахиди в пам'ять героїв Крут на цвинтарі в селі Старосілля Черкаської области. (Фото: Олександер Костирко)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Л. Кравчук не має наміру кандидувати

КИЇВ. — Колишній Президент України Леонід Кравчук 3 лютого заявив, що не має наміру кандидувати на посаду глави держави на виборах 2015 року. „Ні, ні за яких умов“, – сказав екс-президент. На думку Л. Кравчука, президентом повинна бути сучасна, освічена, вольова, патріотично налаштована людина. „Крім цього, вона повинна мати час для продовження своїх дій, резерв часу. У мене такого часу, на жаль, вже немає“, – додав він. Л. Кравчук, як голова Конституційної асамблеї, повідомив про підготування асамблеєю концепції змін до Конституції. „Коли ми підготуємо проєкт змін до Конституції України – в березні у нас буде відпрацьована концепція, – ми оприлюднимо пропозиції Конституційної асамблеї“, – сказав він. Л. Кравчук ствердно відповів на запитання, чи буде концепція оприлюднена в засобах масової інформації, а також підкреслив, що приймати зміни до Основного закону буде Верховна Рада, а не асамблея. „Я хочу, щоб люди побачили, що ми підготували, а що прийняла Верховна Рада“, – додав він. Екс-президент зазначив, що всі рішення в асамблеї приймаються колеґіяльно, в тому числі й щодо запропонованих владою документів. *(„Кореспондент“)*

Европарляментарі – в Ю. Луценка

КИЇВ. — 4 лютого спостерігачі від Европарляменту Пет Кокс і Олександер Кваснєвський прибули в Менську колонію, щоб зустрітися з екс-міністром внутрішніх справ України Юрієм Луценком. „У зв’язку з погодними умовами вони у колонію добиралися автомобілем“, – написала прес-секретар „Народної самооборони“ Лариса Сарган. П. Кокс і О. Кваснєвський стали спостерігачами від Европейського парляменту за судовими процесами над екс-Прем’єром Юлією Тимошенко і почали працю 11 червня 2012 року. Відповідні домовлености були досягнуті між Прем’єром України Миколою Азаровим і Президентом Европарляменту Мартіном Шульцем. Пізніше їхній мандат розширили: крім справ Ю. Тимошенко, вони також спостерігали за справами екс-Міністра внутрішніх справ Ю. Луценка і колишнього тимчасово виконуючого обов’язки Міністра оборони Валерія Іващенка. Праця спостерігачів була припинена на час виборів в Україні, після чого її відновили. Після Ю. Луценка П. Кокс і О. Кваснєвський відвідали Ю. Тимошенко. *(„Кореспондент“, УНІАН)*

Д. Фірташ купив телеканалу „Інтер“

КИЇВ. — Дмитро Фірташ – монополіст на ринку мінеральних добрив, відомий гравець на енерґетичному ринку, меценат-спонзор українських досліджень в Европі, придбав найбільш рейтинґовий телеканал. Як повідомив 2 лютого телеканал „Інтер“, компанія Д. Фірташа „Gdf Media Limited“ придбала 100 відс. акцій компанії „Inter Media Group Limited“ у компанії Валерія Хорошковського за 2.5 млрд. дол. Компанія Д. Фірташа отримає контролю над телеканалами „Інтер“, „НТН“, „К1“, „Мега“, „Энтер-фильм“, „К2“, „Пиксель“ MTV після отримання відповідного дозволу Антимонопольного комітету України, сказано в повідомленні. „За умов, що склалися, я не маю можливости забезпечувати розвиток Групи, і саме ці обставини стали моєю головною мотивацією щодо продажу“, – цитує „Інтер“ у своєму повідомленні В. Хорошковського. В. Хорошковський пішов у відставку з посади першого віце-прем’єр-міністра, мотивуючи свій крок незгодою з повторним призначенням Миколи Азарова на посаду голови уряду. Телебачення досі залишається головним джерелом інформації для більшости українців, однак, незалежного громадського телеканалу в Україні немає, і практично всі телеканали мають заможних власників. Д. Фірташ, який володіє великими активам в енерґетиці і хемічній промисловості, на президентських виборах 2010 року був одним з донорів кампанії нинішнього Президента Віктора Януковича. В. Янукович плянує кандидувати на другий термін президентства у 2015 році. *(Бі-Бі-Сі)*

На честь Дня Соборности

Олександер Вівчарик

ЧИГИРИН, Черкаська область. – На відзначення Дня Соборности в Смілі місцевий осередок Всеукраїнського об’єднання „Свобода” разом з іншими національно-патріотичними силами організував у центрі міста символічний ланцюг єднання. Присутні взялися за руки і співали патріотичних пісень.

Міжрайонна громадська організація „Холодноярська Січ” (головний отаман Анатолій Василенко) провела зустрічі в Смілі, Чигирині, селах Суботові, Медведівці, Мельниках Чигиринського району, на місці загибелі Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупаки і біля Гайдамацького ставу в цьому історичному урочищі.

Гуцули з Коломиї, передали краєзнавчому музеєві в Медведівці – столиці гайдамацького руху – чудового вишитого рушника. А. Василенко подарував від „Холодноярської Січі“ побутові нагрівальні прилади музеєві, а також сільським радам у Медведівці і Мельниках. Національному історико-культурному заповідникові „Чигирин” козаки подарували колекцію монет Національного банку України, присвячених українському козацтву.

Відзначення Дня Соборности на станції ім. Тараса Шевченка в Смілі, Черкаська область.

Голоси з Вашінґтону...

(Закінчення зі стор. 1)

го процесу, який у жовтні 2011 року призвів до її засудження до семи-річного терміну ув’язнення. Ми вважаємо, що цей вирок є криміналізацією політичного рішення за допомогою судового процесу, який не відповідав міжнародним стандартам“.

Крім того, конґресмени і члени Гельсінкської комісії висловили занепокоєння, що протягом більшої частини свого перебування за ґратами Ю. Тимошенко мала обмежений доступ до зовнішніх контактів і необхідної медичної допомоги і що в умовах її утримання відсутня будь-яка приватність через постійне відеоспостереження.

Щодо Ю. Луценка, то автори листа нагадали, що Европейський суд з прав людини назвав арешт колишнього міністра внутрішніх справ України і суд над ним свавіллям і грубим порушенням його прав, визначених Европейською конвенцією про захист прав людини. А тим часом Генеральна прокуратура України ініціює додаткові розслідування проти Ю. Тимошенко і Ю. Луценка. „Повторне відкриття справ проти Ю. Тимошенко, які були раніше закриті і вважались такими, щодо яких 10-річний термін давности сплив, викликає запитання щодо того, чи не має українська влада намір зробити все можливе, щоб якомога довше тримати її у в’язниці та подалі від політичної арени?“ – говориться далі у листі до Президента В. Януковича.

Документ цей закінчується висновком:

„Ув’язнення Ю. Тимошенко і Ю. Луценка підриває демократичні цінності і створює серйозну перешкоду у взаєминах між Україною та США, а також у намаганнях України стати повноцінною демократією, в якій поважаються права людини і панує верховенство права. На жаль, ув’язнення Ю. Тимошенко та Ю. Луценка продовжуватиме серйозно підривати авторитет України в очах міжнародної спільноти, а також неґативно позначиться на головуванні України в Організації безпеки і співробітництва в Европі. Поки ці в’язні залишатимуться за ґратами, міжнародна спільнота не зможе повністю вірити у те, що українські провідники є віддані демократії “.

У селі поховані...

(Закінчення зі стор. 1)

та ще двох його побратимів і кіньми повіз додому на тодішню Полтавщину. Дорога була нелегка і довга. Поранені потребували допомоги. У Старосіллі вони померли.

Селяни вирішили таємно поховати їх на сільському цвинтарі, принесли дошки на домовини. Людмила Стариченко принесла одяг. Після похорону батько поїхав далі. Прізвища померлих від ран зберігала Л. Стариченко, яка вела щоденник, але після смерти її та її чоловіка доля цих записів невідома. Перед смертю вона попросила свою сусідку Л. Удовик доглядати за могилками, що вона і робить до сьогоднішнього дня. Тільки в 1985 році на похованні була відслужена перша Панахида.

Мешканці Старосілля написали листа до районної адміністрації, розповіли про полеглих студентів, запропонували вшанувати їх пам’ять. Відповіді не було. І тепер до селян ніхто з керівництва села чи району не приєднався. Над однією з могил ще з часів поховання стоїть перекошений дерев’яний хрест. На двох інших жодних знаків немає.

Владика Антоній...

(Закінчення зі стор. 1)

ка, Єпископ Української Католицької Єпархії Стемфорду Павло Хомницький, Єпископ-емерит Василь Лостен з Стемфорду та інші.

Митрополит Юрій виголосив проповідь, в якій підкреслив важливість духовного батьківства у житті парафіяльної громади під духовною опікою Митрополита Антонія.

Наприкінці Літургії в супроводі хору під керівництвом Григорія Олійника Митрополит-номінант Антоній був введений владиками на амвон катедри, Єпископ Даниїл виголосив результат Надзвичайного Собору УПЦ в США і молитовно вигукнув: „Аксіос – гідний!“. Усі присутні відповіли: „Аскіос!“.

Митрополит Юрій та Єпископ Даниїл офіційно одягли нового Митрополита в блакитну митрополичу мантію та білий клобук – символ чистоти. Архиєпископ Димитрій передав Митрополитові Антонієві жезл, який відображає пастирські та дисциплінарні обов’язки, і також передав Митрополитові Антонію лист від Вселенського патріярха Варфоломія І.

Новопризначений Митрополит висловив своє бажання та надію опікуватися чудовим надбанням його попередників, особливо бл. п. Митрополита Константина, а також берегти, продовжувати та передавати в наступні покоління українську православну традицію та культурну спадщину.

Відбувся бенкет, організований у великій катедральній залі Консисторією УПЦ в США. Програму вів протоєрей о. Василь Завірюха. Митрополита Антонія вітали церковними подарунками єрархи Православних та Католицьких Церков, архони Вселенського патріярхату, Посол України в США Олександер Моцик, представники церковних організацій, провідники української громади.

Єпископ Даниїл урочисто представив присутнім новообраного Митрополита УПЦ в США Антонія.

27 січня Митрополит Антоній у співслужінні з Єпископом Даниїлом та духовенством Митрополії вперше служив Літургію як Митрополит УПЦ в США.

Консисторія УПЦ в США

В Україні відзначили День пам'яті героїв Крут

З ряду міст і сіл України до „Свободи" надійшли повідомлення про відзначення Дня пам'яті героїв Крут. Окремі з них вміщені на цій сторінці.

КРУТИ, Чернігівська область

Марта Осадца

29 січня у меморіяльному комплексі під Крутами відбулося опозиційне віче-реквієм. Панахиду відслужив Єпископ-помічник Київський Української Греко-Католицької Церкви Йосиф (Мілян). Відбулося покладання квітів та вінків до меморіялу.

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

Коли обласна організація „Свободи" подала до міської ради заяву на проведення 29 січня традиційної ходи на честь Дня пам'яті героїв Крут, їй відмовили. Однак, біля пам'ятника Тараса Шевченка зібралося понад 100 представників „Свободи", яких вдалося оповістити про зміну місця й часу акції з нагоди 95-ої річниці подвигу героїв Крут.

Щоб влада не заважала, акцію назвали зустріччю виборців з народним депутатом від „Свободи" Павлом Кириленком.

У виконанні бандуристів звучали козацькі та повстанські пісні, палали смолоскипи у сплетених з лози державах, у центрі зібрання було встановлено великий плякат з написом: „29 січня – День пам'яті героїв Крут. Пам'ятай про великі дні наших визвольних змагань!".

Присутні хвилиною скорботи вшанували світлу пам'ять героїв Крут. З розповіді про їхню відданість Україні розпочав свій виступ П. Кириленко.

Далі двоє юнаків спалили червоний прапор з портретом Сталіна. На завершення пролунав у стоголосому виконанні гимн України.

Віче-реквієм в Одесі на ознаменування Дня пам'яті героїв Крут. (Фото: Сергій Горицвіт)

ЛЬВІВ

Марта Осадца

Біля могили учасника бою під Крутами Ігоря Лоського на Личаківському цвинтарі була відслужена Панахида за полеглих у бою під Крутами. Військовослужбовці, представники міської та обласної влади, ліцеїсти поклали квіти до могили героя. Грала оркестра Академії сухопутніх військ, військові на знак шани салютували героям.

У Львівському державному ліцеї з посиленим військово-фізичним вишколом ім. Героїв Крут відбувся вечір-реквієм з нагоди 95-ої річниці подвигу Героїв Крут.

А ввечері близько 800 осіб з смолоскипами провели марш на честь 95-ої річниці бою під Крутами. Закінчилася акція імпровізованим вічем біля підніжжя Високого Замку. У марші брали учать активісти з Тернополя, Калуша та інших міст.

ТЕРНОПІЛЬ

Павло Подобєд

29 січня, з нагоди 95-ої річниці бою під Крутами, на вхідній брамі Микулинецького цвинтаря урочисто відкрито меморіяльну дошку з іменами 12 військових, державних службовців та медичних працівників Української Народної Республіки, які були поховані на цьому кладовищі у 1919-1921 роках.

Зокрема тут поховані генерал-хорунжий Армії УНР, начальник 1-го генерал-квартирмайстерства Генерального штабу УНР Євген Мєшковський та підполковник Андрій Клим, могили яких збереглись до наших днів. Спочили на цьому цвинтарі також лікар Володимир Байдак, адміністративний суддя Михайло Дерев'янченко, медична сестра Олена Зенайда, Ілля Зінголь з Українського Товариства Червоного Хреста, козак Петро Каспаренко, генерал-поручник Армії УНР, заступник Військового міністра УНР Павло Кудрявцев, підполковник, інженер Головної інженерної управи Армії УНР Валентин Стельмахович, юнак Запорізького кінного полку Никифор Сухин, козак полку Запорізької Січі Єрофей Химіч. Їхні поховання були знищені.

Встановити імена похованих благодійній ініціятиві „Героїка" вдалося завдяки документам з обласного архіву. Працівники архіву поставились з розумінням до пошуків. Міська рада виділила місце під меморіяльну дошку, відгукнулись жертводавці, сприяла дирекція кладовища. Компанія „Тернопіль-престиж-буд" взяла на себе більшу частину витрат.

На цвинтарі поховані учасник Першого Зимового походу Іван Мельдер з 2-го Запорізького кінного полку, уродженець Латвії, відзначений найвищою військовою нагородою УНР – Орденом Залізного Хреста.

Освячення меморіяльної дошки на вхідній брамі Микулинецького кладовища. (Фото: Тарас Хлібович)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

У „Нашій Україні" – розкол

КИЇВ. — 14 обласних організацій партії „Наша Україна" вимагають проведення з'їзду та ухвалення нової стратегії. Про це 5 лютого повідомив офіційний сайт партії. За період з 29 січня по 5 лютого відбулись засідання рад 14 обласних організацій політичної партії „Наша Україна": Волинської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської, Тернопільської, Херсонської, Чернігівської, міст Київ та Севастополь та Автономної Республіки Крим. Головна точка засідань – вимога до президії негайно скликати партійний з'їзд, на якому слід проаналізувати причини кризи в партії, зробити кардинальні кадрові зміни в керівництві та відновити опозиційний курс „Нашої України". За статутом „Нашої України" цієї кількости парторганізацій досить для прийняття президією рішення про скликання з'їзду партії. Усі вищезгадані організації вимагають невідкладних дій щодо виходу партії з кризи та відновлення повноцінної діяльности „Нашої України". „Ради обласних організацій засуджують курс В. Ющенка та його оточення на розкол партії та збереження льояльности до влади Віктора Януковича та Партії Реґіонів", – йдеться у повідомленні. *(УНІАН)*

ЕС – як імпортер українського зерна

КИЇВ. — Міністер аґрарної політики і продовольства Микола Присяжнюк 2 лютого повідомив, що в 2012 році Европейський союз (ЕС) придбав 7.7 млн. тонн зерна на суму 1.9 млрд. дол., ставши найбільшим імпортером українського зерна. „Минулий рік став украй успішним для України в пляні закріплення на зовнішніх ринках. Тож ми не тільки забезпечили продовольчу безпеку всередині держави, але й змогли закріпити статус надійного партнера. Про це свідчить той факт, що вітчизняні зернові почали активно купувати европейські країни, які ще п'ять років тому сумнівалися в їхній якості. Провідниками за обсягами імпорту українського зерна також залишаються Єгипет і Савдійська Арабія. У цьому році Україна плянує розширити ринки збуту зерна та збільшити обсяги експорту. Що стосується соняшникової олії, то Україна продовжує посідати перше місце в світі за обсягами її торгівлі. Частка України на світовому ринку становить 50 відс. Також Україна забезпечує майже 13 відс. світового експорту кукурудзи, займаючи четверте місце. За обсягами експорту пшениці – восьме місце, ячменю – четверте місце", повідомили в прес-службі Міністерства аґрарної політики і продовольства. *(„Кореспондент")*

Летовище Запоріжжя – власність міста

ЗАПОРІЖЖЯ. — Міжнародне летовище Запоріжжя переходить у власність міста. Таке рішення було ухвалене 30 січня на черговій сесії Запорізької міськради. Відповідно до цього рішення, Комунальне підприємство (КП) „Міжнародний аеропорт Запоріжжя" передає все майно цілісного майнового комплексу державному підприємству „Міжнародний аеропорт Запоріжжя": від злітних смуг, стернових доріжок і будівлі летовища до бази відпочинку в Запоріжжі. За даними керівництва летовища, 31 січня підписано всі необхідні для зміни статусу з держпідприємства на комунальне підприємство актів. Цього ж дня на сесії Запорізької міськради затверджено міську цільову програму „Забезпечення належної й безперебійної роботи комунального підприємства „Міжнародний аеропорт Запоріжжя", на фінансування якої з міського бюджету Запоріжжя виділяється 3.4 млн. грн. Відповідно до умов програми, виділені гроші підуть на погашення існуючої заборгованости з виплати заробітної платні працівникам летовища (2.5 млн. грн), проведення заходів для підготування і проходження чергової сертифікаційної перевірки летовища (240 тис. грн) і формування статутного фонду комунального підприємства (634 тис. грн). *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Свободи слова в Україні – все менше

ВАШІНҐТОН. — За рівнем свободи слова Україна знаходиться на 126-му місці – між Альжиром та Гондурасом. Про це йдеться у щорічному звіті міжнародної організації „Репортери без кордонів", оприлюдненому 30 січня. Україна має найгірші показники щодо свободи слова з часу Помаранчевої революції 2004 року. Нападів на журналістів було більше, ніж у попередні роки, але винних не покарали. Така нездорова атмосфера сприяє тільки тому, що зростає уразливість незалежних засобів масової інформації (ЗМІ) до тиску, який посилюється, – ідеться у звіті. За минулий рік майже втричі зросла кількість нападів на журналістів та було офіційно занотовано факти політичної цензури. Наприклад, коли журналісти національного інформаційного аґентства УНІАН відкрито заявили про те, що напередодні парляментських виборів їм було заборонено вживати ім'я Президента Віктора Януковича у неґативному контексті. „Спостерігалася тотальна безкарність. Було порушено тільки шість справ про напади на журналістів – це найбільше число за всі роки незалежности України", – сказала „Голосові Америки" представниця „Репортерів без кордонів" в Україні Оксана Романюк. – В Україні відсутня політична воля свободи слова. Зрозуміло навіщо це, бо електоратом, який не володіє інформацією, легше керувати, ніж тими, хто все знає та порушує питання". В той же час О. Романюк вказує на те, що журналістська спільнота стала більш об'єднана. Наприклад, коли 13 друкованих ЗМІ вийшли з білими шпальтами на знак протесту проти закону про наклеп, а потім розпочалися масові протести журналістів проти самого законопроєкту. Про погіршення ситуації з свободою слова в країні свідчить і те, що вперше були відкриті протести проти цензури у реґіонах. *(„Голос Америки")*

Помер екс-посадник Ню-Йорку Ед Кач

НЮ-ЙОРК. — 1 лютого на 89-му році життя помер один з найбільш кольоритних посадників в історії міста Ню-Йорку – Ед Кач. Е. Кач став посадником у 1978 році і попрацював на цій посаді три терміни. Саме під його керівництвом місто вийшло з економічної кризи, пережило будівельний „бум" і стало на шлях подолання злочинности, яка панувала у 1970-их роках. Е. Качеві також вдалося впоратися зі загальним страйком працівників міської транспортної системи, який стався у 1980 році, епідемією СНІДу, що спіткала Ню-Йорк, та великим корупційним скандалом на найвищому рівні. Ед Кач мав особливі сентименти до українців, які жили в Ню-Йорку. Е. Кач був конґресменом в роках 1969-1977, обороняв людські права і підтримував правозахисників в СРСР. За даними істориків, батьки Е. Кача приїхали до США з України – зі села Устечко, що на Тернопільщині. Прощання з „покровителем" Ню-Йорку Е. Качем відбулося 4 лютого в синаґозі Емануель-Ель у Мангетені. *(„Голос Америки")*

Службовці провели масовий страйк

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Страйк і масовий протест провели 6 лютого службовці Европейської комісії, Европарляменту та Ради Европейського союзу (ЕС). Зібравшись на віче під будівлею Еврокомісії у Брюселі люди оскаржували заплановане скорочення їхніх платень у рамках бюджетної економії. Акцію прив'язали до зустрічі ЕС з питань бюджету. Працівники европейських інституцій закликали політиків думати не лише про цифри, але й про людей, на чиє життя вплине зменшення кошторису. Кілька держав Евросоюзу уже заявили, що пропонуватимуть на зустрічі суттєво зменшити бюджет спільноти, який становить 60 млрд. евро. Чиновники стверджують, що стаття витрат на їхні платні становить усього 6 відс. від цієї суми, і скорочувати її – несправедливо. Фелікс Жерадон, перекладач у Раді ЕС, заступник голови профспілки, свідчить: „Мета цього протесту – показати державам-членам ЕС, що нам потрібен такий бюджет, який дозволить Евросоюзові виконувати свою місію. Якщо кілька країн спільноти зменшать свій бюджет так, як вони цього хочуть – ЕС більше не зможе функціонувати". *(„5-канал")*

Еліта остерігає В. Януковича від нового московського ярма

КИЇВ. – 28 січня у столиці України відбулася прес-конференція Організаційного комітету громадської ініціятиви „Геть від кремлівського ярма!", під час якої оприлюднено Звернення до Президента Віктора Януковича великої групи (понад 200 осіб) найвідоміших людей країни з вимогою зупинити процес входження України до Митного союзу та внесення шкідливих і небезпечних змін до Конституції України.

Під документом стоять підписи Героїв України Левка Лук'яненка, Дмитра Павличка, Івана Дзюби, Юрія Мушкетика, В'ячеслава Брюховецького, Анатолія Паламаренка, Романа Іваничука, академіка Мирослава Поповича, дипломата Володимира Василенка, лавреатів Національної премії ім. Тараса Шевченка Валерія Шевчука, Василя Шкляра, Дмитра Гнатюка, Анатолія Мокренка, Михайла Слабошпицького, лавреата премії ім. Василя Стуса Василя Овсієнка, віцеадмірала Бориса Кожина, генерал-лейтенанта Служби безпеки України Олександра Скіпальського, генерал-лейтенанта Миколи Мельника, професорів-економістів Володимира Ланового і Олександра Сугоняки та багатьох інших діячів науки, культури, мистецтва України.

У зачитаному головою Національного Комітету захисту України Д. Павличком тексті Звернення до В Януковича зокрема говориться:

„...Три роки правління керованого Вами режиму ознаменувалися зрадою національних інтересів України і системними порушеннями прав та основоположних свобод людини, внаслідок чого вся країна та більшість її громадян виявилися приреченими на жалюгідне існування в атмосфері політичних репресій, економічної сваволі олігархічних кланів та міжнародної ізоляції. Виявились примарними сподівання одержати дешевий газ ціною стратегічних поступок у військово-політичній, економічній та гуманітарній сферах на користь Росії. Ці поступки лише заохотили її керівництво до нових вимог, ключовою серед яких є вимога повномасштабного приєднання України до Митного союзу. Членство у Митному союзі, який є складовою частиною Евразійського союзу, під вивіскою котрого Москва плянує фактично відновити СРСР, безповоротно позбавить Україну европейської цивілізаційної перспективи і знищить її як незалежну державу. Ваші заяви про те, що майбутнє об'єднання з Росією, Казахстаном та Білорусією носить суто економічний характер, не відповідають дійсності. Загроза відновлення тоталітарної Російської неоімперії сьогодні серйозно непокоїть світ, оскільки своїх реваншистських амбіцій не приховує Президент РФ В. Путін, який відверто заявляє про намір розвивати не лише економічну, а й політичну, військову, гуманітарну інтеґрацію в рамках структур, у яких домінує Росія.

Курс на членство в Митному союзі означає втрату Україною національного суверенітету, економічно та політично згубний для українського суспільства. Це – зрада українського народу, який підтримує европейську інтеґрацію України...".

Також під час цієї конференції представники Національного Комітету Захисту України закликали опозиційні парляментські та позапарляментські партії, патріотичні громадські організації, весь український народ приєднатися до громадянської ініціятиви „Геть від кремлівського ярма!" та надати їй якнайактивнішу всенародну підтримку.

Прес-служба громадського руху „Спільна справа"

Курс нібито на Европу, але без згадки про Ю. Тимошенко

1 лютого у Верховній Раді відбулося засідання Комітету з питань евроінтеґрації, присвячене узгодженню проєкту заяви „Про реалізацію евроінтеґраційних прагнень України та підписання угоди про асоціяцію". Заради прийняття цього проєкту парляментська опозиція погодилася вилучити з тексту цього документу всяку згадку про Юлію Тимошенко.

КИЇВ. – Про потребу спільного документу влада і опозиція домовилися на початку січня, заслуживши цим позитивну оцінку з Брюселю та інших західних столиць. Отож 1 лютого завершився черговий етап переговорів, після якого голова Комітету Григорій Немиря (фракція „Батьківщина") повідомив, що узгоджено 99.01 відс. тексту заяви.

Але неузгоджені „деталі" виявилися принциповими для сторін, які до цього вже пішли на деякі взаємні поступки: після довгих суперечок щодо того, в який спосіб подати співпрацю з Митним союзом, згадку про нього вирішили взагалі вилучити.

Найзначнішою поступкою опозиції стала відмова від згадки в заяві імен колишнього Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко і колишнього Міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, а також терміну „політичні переслідування".

„Це був непростий крок, і ми розуміємо, чим це загрожує – як тільки текст буде опублікований, на нас поллються звинувачення – мовляв, „знову здали Юлю". Але інакше узгодити текст було неможливо", – пояснили представники опозиції.

Таке рішення робочої групи вже викликало нарікання у фракції „Батьківщина". Зокрема Борис Тарасюк заявив, що після узгодження документ позбувся „найважливіших положень".

„Там не даремно був пункт про політичних в'язнів. Неважливо, називаємо ми їхні прізвища чи ні, але якщо цю проблему не усунути, угода про асоціяцію не буде підписана", – заявив Б. Тарасюк.

Поступка з боку Партії Реґіонів виявилася не настільки значною: у текст документу буде включено посилання на нещодавню резолюцію Европарляменту, а також на рішення Ради Европейського союзу про умови підписання угоди про асоціяцію (УА) з Україною, де Брюсель, серед іншого, вимагає розв'язати проблему вибіркового правосуддя.

Основним же каменем спотикання стало згадування про „умови" Европейського союзу для підписання УА. „Реґіонали" категорично вимагають викреслити навіть абстрактні згадки про існуючі „умови" і „критерії", а вказати, що Угоду підпишуть відразу після виконання сторонами „внутрішніх процедур".

Г. Немиря нагадав, що в міжнародному праві термін „внутрішні процедури" означає технічне підготування договору до підписання – його переклад, схвалення урядом і так далі. Представник „Батьківщини" вважає, що в Партії Реґіонів наполягають на цій формулі, щоб у майбутньому звинуватити Брюсель у безпідставній відмові від підписання Угоди про асоціяцію, незважаючи на завершення „внутрішніх процедур".

Якщо сторонам не вдасться домовитися, то Партія Реґіонів цілком може і „поховати" проєкт документу.

УНІАН

На вулиці Василя Стуса

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – У Масляниківському будинку культури – частині обласного центру – 20 січня звучала поезія Василя Стуса. Про творчість відомого поета-шістдесятника розповіли аматори художньої самодіяльности цього культурного закладу, голова письменницької організації Василь Бондар. Виставку книг поета-ювіляра та книг про нього представила завідуюча бібліотекою Лариса Бардакова.

А одному з власників будинку на вулиці, яка носить ім'я поета, депутат міської ради Вадим Дрига вручив художню табличку з портретом письменника.

„Кожен будинок буде означений такою табличкою, – сказав В. Дрига. – На цій вулиці покищо тільки сім будинків, але вона розбудовується. Ми разом з учасниками художньої самодіяльности побували в кожній оселі цієї вулиці, роздали листівки-пам'ятки про страдницький шлях Василя Стуса, щоб мешканці вулиці мали з гордість з того, що живуть на вулиці з іменем видатного поета".

Торік В. Дрига ініціював і фінансово забезпечив у своєму виборчому окрузі проведення свята вулиці Івана Микитенка, відкриття меморіяльної дошки на фасаді школи і видання книги споминів Зінаїди Краян, дружини письменника-земляка. На осінь плянуються літературно-мистецькі заходи на вулиці, яка носить ім'я Ольги Кобилянської.

Провідники громади зустрілися з канадським міністром

ТОРОНТО. – 15 січня провідники українсько-канадської громади зустрілися з міністром міжнародного співробітництва Канади Джуліяном Фантіно, щоб обговорити пріоритети громади стосовно програми Канадської аґенції з міжнародного розвитку в Україні (CIDA).

До складу делеґації ввійшли президент Конґресу Українців Канади (КУК) Павло Ґрод, член Екзекутивного комітету КУК та координатор канадської місії спостерігачів 2012 року Анна Шиптур, президент Канадсько-Української Фундації, королівський радник Богдан Онищук, президент Канадсько-Української торгової палати Зенон Потічний, голова Канадського Фонду „Діти Чорнобиля" Рената Роман, колишній президент Українського Національного Об'єднання Канади та представник Ради Українських Кредитових Спілок Канади Тарас Підзамецький і виконавчий директор Ліґи Українців Канади Борис Потапенко.

Вони передали подяку міністрові та урядові Канади стосовно недавньої Міжнародної місії зі спостереження за виборами, яка дозволила відправити 500 спостерігачів на парляментські вибори в Україні.

На зустрічі було обговорено значення місії міжнародних спостерігачів, які змогли відвернути значну частину виборчих маніпуляцій і шахрайства.

КУК

У листопаді – конґрес КУК

ОТАВА. – Конґрес Українців Канади відбудеться у Торонто, Онтаріо, 7-10 листопада. Ця зустріч – перше зібрання проводу української канадської громади в Торонто від часу проведення конґресу у 1946 році. Конґрес дасть початок низці заходів, присвячених 200-річчю Тараса Шевченка, підготованим до 125-річчя поселення українців у Канаді.

Програма конґресу передбачає проведення політичних форумів, виставок, вручення нагород, обрання нового проводу української громади на наступні три роки та визначення головних напрямків діяльности на подальший період.

Довідки можна отримати телефоном: (204) 942-4627 або електронною поштою: dpenner@ucc.ca.

КУК

Президент СКУ зустрівся з українцями Нью-Йорку

НЮ-ЙОРК. – Президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій 23 січня мав громадську зустріч з українцями Ню-Йорку, яку організував Український Конґресовий Комітет Америки (УККА).

Є. Чолій ознайомив присутніх з діяльністю СКУ за минулий рік, наголосив на нинішній кампанії СКУ щодо прискорення євроінтеґрації України, привернув увагу до важливої ролі Міжнародної місії СКУ зі спостереження за парляментськими виборами 2012 року в Україні та подякував за внесок у її успішну працю всім членам та співголові цієї місії, президентові УККА Тамарі Олексій.

Він також подякував за фінансову підтримку всім жертводавцям, а зокрема членам Клюбу президента СКУ 2012 року.

СКУ

Євген Чолій з учасниками громадської зустрічі в Ню-Йорку.

АМЕРИКА І СВІТ

Г. Клінтон залишила посаду

ВАШІНҐТОН. — 1 лютого був останній день Гіларі Клінтон на посаді Державного секретаря США. Цього дня вона звернулася до працівників Державного департаменту з прощальною промовою, а колишній сенатор від штату Масачусетс Джон Кері прийняв присягу в приватній церемонії, заступивши її на посаді. Прощатися та підбивати підсумки своєї кар'єри у зовнішній політиці Г. Клінтон почала ще на початку тижня. 28 січня вона взяла участь у телемості за участи журналістів та молоді з кількох країн світу. Під час цієї дискусії вона попередила, що загроза релігійного екстремізму в Північній Африці зростає та може вийти за межі реґіону: „Це не те, що було метою „Арабської весни". В реґіоні існує велике занепокоєння щодо людей, які використовують насилля з метою насадити власні радикальні погляди замість того, щоб брати участь в політичному процесі". Підсумок свого перебування на посаді Г. Клінтон підбила під час виступу в Раді міжнародних взаємин. „Сьогодні, після чотирьох років на посаді, після того, як я налітала майже мільйон миль та відвідала 112 країн, моя віра в нашу націю тільки посилилася. І моя віра в наше майбутнє – також", – сказала вона. Г. Клінтон, згідно з опитуванням фірми „Ґелоп", залишається однією з найпопулярніших жінок в світі. Під час її перебування на посаді США вивели свої війська з Іраку та значно зменшили військову присутність в Афганістані. Також відбулася перенесення стратеґічних орієнтирів з Европи на Тихоокеанський реґіон. Але сама Г. Клінтон справою свого життя вважає посилення позицій жінок в світі. „Це безглуздо – намагатися будувати сильну економіку чи стабільну демократію і водночас ставитися до половини населення, як до громадян другого сорту в кращому випадку, а то й гірше – як не зовсім до людей. Однак, у багатьох країнах з жінками поводяться саме таким чином. Вони мають дуже мало політичних прав, піддаються насильству, їхнім здоров'ям, а подекуди і життям просто нехтують", – сказала вона. *(„Голос Америки")*

Дж. Кері – Державний секретар США

ВАШІНҐТОН. — Новий секретар Державного департаменту Джон Кері 1 лютого приведений до присяги в ході закритої церемонії в будівлі Конґресу. На цій посаді Дж. Кері змінив Гіларі Клінтон, яка очолювала Державний департамент з 2009 року. Церемонію провела член Верховного суду США Елена Кейґан, повідомила 2 лютого представник Державного департаменту Вікторія Нуланд,. Біблію, на якій виголошував клятву Дж. Кері, тримала його дружина Тереза. У церемонії також брали участь дочка політика Ванеса і його брат Кемерон. „Для мене це дуже велика честь – бути приведеним до присяги, і мені не терпиться почати працювати", – заявив Дж. Кері після закінчення церемонії. Демократ, який раніше займав пост сенатора від Масачусетсу, став 68-им Державним секретарем США. Сенат затвердив його кандидатуру 29 січня. *(„Українська правда")*

Підтримали дозвіл на одностатеві шлюби

ПАРИЖ. — Французька Національна асамблея 1 лютого схвалила найважливішу статтю до закону, який має дозволити одружуватися парам однієї статі. Депутати парляменту віддали 249 голосів проти 97 за те, щоб змінити визначення шлюбу як угоди між двома людьми – а не між чоловіком і жінкою, як було раніше. Такі зміни підтримували соціялісти з партії Президента Франсуа Оланда та їхні ліві союзники, тоді як „проти" голосували здебільшого праві і центристські опозиційні парляментарі. У Франції вже кілька місяців реґулярно виникають протести і прибічників і противників одностатевих шлюбів. За даними соціологічних опитувань, близько 55-60 відс. французів підтримують одруження гомосексуалів, а за те, щоб дозволити їм усиновлювати дітей, виступає близько 50 відс. населення. Кореспонденти кажуть, що оскільки цю статтю змінили так легко, то ухвалення закону в цілому також повинно відбутися без ускладнень. *(Бі-Бі-Сі)*

Важке життя української книжки

Коли кілька тижнів тому в „Українському селі" у Сомерсеті, Ню-Джерзі, померла без спадкоємців вдова священика Леся Селепина, доля її книгозбірні виявилася невизначеною. Частину видань Український Народний Союз вирішив відіслати до Острозької академії, а що робити з рештою? Поблизу діє бібліотека Православної семінарії, але вона вже має достатньо цих видань. При цьому до церковної книгозбірні постійно надходить чимало книг, які належали померлим українцям. Молоде покоління менше цікавиться друкованими книжками, зростаючи в англомовному середовищі і маючи книги на електронних носіях. Враховуючи цю обставину, „Свобода" активно створює свою електронну бібліотеку.

В Україні, які в усьому світі, теж знижується зацікавлення друкованою книжкою. У 2012 році, повідомило Радіо „Свобода", кількість виданих книг українською мовою зменшилася на 15 відс. у порівнянні з показниками минулого року.

Щоправда Прем'єр Микола Азаров заявив про зростання накладів україномовних видань, але це сталося за рахунок видання підручників для загальноосвітньої школи. При цьому, як повідомила Книжкова палата України ім. Івана Федорова, наклади книг російською мовою в 2012 році зросли на 75.8 відс., українською мовою – на 28.6 відс.

„Україна посіла останнє місце в обсягах виробництва книжок у Европі, – повідомив Олександер Афонін, президент Української асоціяції видавців та книгорозповсюджувачів. – При цьому системи розповсюдження в Україні не існує, половина книжок залишається на полицях видавництв".

„Український видавець настільки бідний, що не може видавати книги нових українських авторів", – сказав О. Афонін. Водночас він не бачить жодної загрози для паперової книги через розвиток електронних книг, тому що рівень комп'ютеризації в Україні, особливо на селі, ще невисокий.

Отже, книги закордонних українців знайшли б свого читача в Україні. Адже йдеться про тих авторів та їхні видання, які за комуністичного режиму були не тільки незнані, а й переслідувані і небезпечні для патріотичних читачів. У перші десятиліття після надбання Україною незалежности закордонні українські організації і окремі люди заходилися висилати такі книги в Україну. Останнім часом цих дій поменшало: у діяспорі виросло нове покоління, яке не відчуває потреби подібного просвітництва, а висилачів старшого віку теж стало менше. Проте і в Україні за цей час виросла нова молодь, яка буде через нестачу української книги читатиме російські видання. Чи так має бути? Отже, варто звернути увагу на багаті та численні книжкові зібрання, які залишають по собі закордонні українці, та й прокласти їм шлях до бібліотек в університетах, школах, закладах культури молодої держави.

Україна, на відміну від усіх европейських країн, включаючи і Росію, єдина держава, яка не має стратегії розвитку власної видавничої справи, розвитку книги як фундаментального елементу розвитку особистости, нації і держави.

Окрема стратегія розвитку книговидання і книгорозповсюдження, можливо, не була б і потрібна, якби в Україні була зформована система цінностей, в яких освіта та культура посідали б належне місце. Пріоритетами мають бути не влада і гроші, а освіта і культура. На жаль, немає ні стратегії, ні пріоритетів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

ПАМ'ЯТЬ ПРО КРУТИ – ВІЧНА

Аверкій Гончаренко – командир героїв-крутянців

Олександер Панченко

Командир славних героїв-крутянців Аверкій Гончаренко народився 22 жовтня 1890 року в селі Дащенки Лохвицького повіту на Полтавщині (тепер – Варвинський район Чернігівської области). У 1912 році, після студій у Прилуцькій гімназії, 22-річний юнак закінчив з відзнакою Чугуївську Військову школу і був призначений помічником командира навчальної частини 76-го піхотного Кубанського полку у Тульчині. У липні 1914 року А. Гончаренко став командиром роти 260-го піхотного Брацлавського полку, від літа 1916 року він – старшина 2-ої Київської школи прапорщиків.

Тяжко поранений в боях на фронтах Першої світової війни та нагороджений за бойові заслуги Хрестом св. Георгія з мечами, А. Гончаренко користувався заслуженим авторитетом з-поміж київських курсантів. Восени 1917 року він зукраїнізував своїх юнкерів, а від січня 1918 року став курінним командантом щойно створеної першої Української військової школи ім. Богдана Хмельницького.

При кінці 1917 року А. Гончаренко дістав наказ виступити разом з його курсантами проти більшивицьких військ під командуванням Михайла Муравйова, і взяв участь, як командир курсантів, у трагічному для України бою під Крутами.

Згодом у своїх спогадах „З минулих днів" А. Гончаренко писав: „… Коли почалась українізація частин російської армії, які складались із вояків українців, я взявся за це діло на терені школи. Моя кляса мала 36 юнаків, і всі вони були українці й радо чекали на пер-організування їх на українську частину... Вже в березні нам удалось зформувати одну сотню, і тоді ми зробили парадне відкриття української школи хорунжих, на яке прибув і секретар Військового Комітету Центральної Ради разом зі своїм штабом, ген. Івановим та полк. Пількевичем. Хоч москалі в загальному ставились вороже до нас, але справа українізації школи посувалась уперед, і в місяцях серпні-вересні нам удалось оформити окрему українську юнацьку школу... Пильна праця старшин і юнаків дала прекрасні висліди. По чотирьох місяцях Школа приготовлялась до випуску молодих хорунжих, які мали відійти до українізованих частин. Але цього не сталось, бо штаб Командуючого військом України вислав Школу із конечности на оборону Бахмачського залізничного вузла перед наступаючими большевицькими бандами Муравйова. Я мав повну сатисфакцію зі своїх юнаків, як вони прекрасно тримались у критичних хвилинах під час боїв, охороняючи доступи до Бахмача та на залізничних лініях на станції Доч та Ворожба, а вже в бою під Крутами – це був шедевр витривалости. Навіть трагічний відворот з-під Крут відбувся так тихо і спокійно, що можна було тільки подивляти дисципліну цих молодих і надійних юнаків. Коли ми почали ладуватись до вагонів у віддалі не більше двох кілометрів від большевиків, не дивлячись на великі й болючі втрати, який стискав серця молодих хлопців, вони без жалів і нарікань виконали своє завдання десь біля 2-ої години ночі, як старі і досвідчені вояки. На ранок вони прибули до станції Бровари, де вони, вишикувавшись у ряди, зустрілись із командантом Слобідського Коша, Симоном Петлюрою і відповідали бадьоро на всі його запити і слухняно прийняли наказ наступу на „Арсенал" у Києві. Можна тільки жаліти, що цим юнакам не довелось командувати частинами Армії УНР, що багато із них передучасно наложили своїми головами, рятуючи честь тих, які ховались за різні кадрові посади. Потім цю школу, що ще із неї було залишилось, було включено до Армії УНР…".

Під час Другої світової війни і утворення Української дивізії „Гали-

(Закінчення на стор. 7)

Уточнення

Зустріч у Монреалі

25 січня у „Свободі" було вміщено вістку „В Монреалі відзначили 79-ту річницю Голодомору" з світлиною учасників зустрічі, під якою помилково подано підписи до іншої світлини з цієї зустрічі. Сьогодні подаємо світлину з відповідним підписом.

На відзначенні 79-ої річниці Голодомору-геноциду (зліва) о. Ігор Ощіпко, о. митрат Олег Корецький, о. декан Володимир Кушнір, Богданна Клецор-Гаврилюк і Зорянна Гриценко-Лугова.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Шукаємо інформацій про Михайла Сочинського

Благодійна ініціятива „Героїка" виникла у 2010 році. Її головна мета – популяризація історії перших (1917-1920) та других (1939-1950) визвольних змагань. Ми провадимо пошук військових могил та їх впорядкування, займаємося охороною українських військових поховань, встановленням пам'ятників, будівництвом меморіялів, відкриттям меморіяльних дошок, будівництвом військових каплиць.

В процесі дослідження історії ветеранів армії Української Народної Республіки, які еміґрували, жили і померли в Північній Америці, ми шукаємо інформації про Михайла Сочинського. У „Свободі" в 1950 році було повідомлено, що він народився 1892 року в Кужелівці на Поділлі, помер 29 квітня в Порт-Джеферсоні, Ню-Йорк, і був похований на монастирському цвинтарі в Мавнт-Синай, Ню-Йорк.

Ми хотіли б точніше дізнатися про місце поховання цієї людини, про осіб, які оприлюднили повідомлення про його смерть у 1950 році.

Заздалегідь дякуємо за допомогу. Наша електронна пошта: yurii.yavorsyi@gmail.com. Сторінка в інтернеті: www.geroika.org.ua.

Юрій Яворський,
Київ

Огляд пошти – думки про Україну

У багатьох листах до „Свободи" читачі порушують важливі питання життя України, що свідчить про велике зацікавлення закордонних українців долею молодої держави. Юрій Кравчук з Вільмінґтону, Делавер, у листі „Українська держава – колонія" критикує представників України в ООН, які, на його думку, слабко відстоюють українські справи. Зокрема йдеться про надання представникам України права накладти вето на рішення, які невигідні державі, як це роблять представники Росії.

Святослав Котляр з Томс-Ріверу, Ню-Джерзі, прочитав на першій сторінці „Свободи" гасло „Пам'ятаймо про Україну" і закликає молитися за Україну. Він цитує лист апостола Павла до Тимофія, в якому той наказує своєму учневі молитися за усіх людей світу. С. Котляр теж закликає молитися за Україну щодня в церквах, містах і селах, на вулицях і полях.

Два листи написала Віра Гнатюк з Гемтремку, Мишиґен. У першому вона схвально оцінює публікації „Свободи" і радить за прикладом інших газет, спонзорованих кредитівками, шукати спонзорів, щоб продовжити видання і друкувати цікаві статті. „Ми вимираємо, а наші діти й внуки відійшли від української громади", – нарікає вона.

Другий лист В. Гнатюк присвятила Голодоморові в Україні 1921-1922 років, історію якого дослідили Гаральд Фішер та Іван Герасимович, але недостатньо пам'ятає українська громада. В. Гнатюк докладно розповіла у листі про події того часу.

На підтримку реформи вищої освіти України

До „Свободи" надійшло звернення, оприлюднене 23 січня в мережі „Фейсбук", яке підписали провідні представники освіти. За перші 12 годин звернення в інтернеті підтримали 400 осіб. Нижче вміщено його текст.

Верховна Рада України розгляне кілька законопроєктів „Про вищу освіту".

У них подано два різні бачення української вищої освіти, політичних течій та державної геополітики України. Однак мова йде про дещо вагоміше. Ці законопроєкти пропонують різне майбутнє для молодого покоління українського народу: чи буде це рух у напрямі европейської інтеґрації, чи повернення до радянської ізоляції. Коли один з цих законопроєктів набуде статусу Закону України, майбутнє держави буде визначено. Вибір ясний – або молоде покоління отримуватиме освіту европейського зразка, або його будуть припасовувати до шаблону „гомо советікуса". Ставки дуже високі.

Реформи можуть обмежити чи, навпаки, розширити університетську автономію. Відповідно у далекосяжній перспективі, вони розвинуть або задушать інтелектуальну самобутність українського народу.

Якщо переможе законопроєкт щойно перепризначеного міністра освіти та його прихильників, бюрократи зможуть диктувати, як викладати, що викладати, які дисципліни студенти повинні слухати і як вони мають будувати власну професійну кар'єру. Якщо переможе консервативний підхід, інтелектуальна самобутність зійде нанівець. Університети будуть частиною політично заанґажованої та неефективної бюрократичної системи.

Якщо ж перевагу буде віддано реформаторському законопроєктові, університети зможуть встановлювати свої правила та захищати власні стандарти. Вони отримають можливість діяти незалежно.

Варто лиш згадати, що Европа дала світові таких гігантів, як П'єр Абеляр, Мартін Лютер, Еразм Ротердамський, Миколай Коперник та Міґель де Сервантес виключно завдяки системі незалежних університетів. Ці та інші видатні мислителі, філософи, письменники та науковці постали завдяки Болоньї та Алькала-де-Енарес, Падуї та Сорбоні – незалежним закладам із суверенною системою інтелектуальної власності.

Слід також зазначити, що видатні університети Европи поєднували незалежність з мобільністю. Шануючи право вибору та плекаючи інтелектуальну мобільність, вони дозволяли своїм студентам відвідувати заняття з різних дисциплін та обирати між дисциплінами. Університети давали можливість філологам ставати філософами, а лікарям – письменниками.

Саме ця мобільність робить сучасні світові мас-медіа такими розмаїтими, продуктивними та надхненними. У наші часи найкращими журналістами часто стають люди з університетською освітою в галузі історії, найкращими письменниками – колишні науковці-фізики, а видатними поетами можуть бути колишні лікарі чи інженери.

Заганяти університети в жорсткі рамки, не дозволяючи їм ухвалювати важливі рішення та визначати для себе пріоритети і вибудовувати систему мобільности – це профанація ідеї вищої освіти та спроба відкинути Україну назад у минуле. Україна не стане справді незалежною без незалежної системи університетів, вона знову перетвориться на аґрарний придаток „великого брата", яким була впродовж століть.

Саме це є сьогодні ставкою – інтелектуальна незалежність України. Саме її намагаються придушити опоненти проевропейських реформ. Інтелектуальна незалежність та мобільність – ось чого вони бояться.

„Що ти там напишеш, якщо в тебе диплом лікаря", – сказали б вони письменникові та політикові Юрієві Щербакові, й, певна річ, не дозволили б йому вступити на маґістерську програму з журналістики. „Навіщо тобі та консерваторія, коли в тебе диплом лікаря?" – сказали б вони Ігореві Шамо й не дозволили б йому стати видатним українським композитором. „Чого це ти зібрався захищати дисертацію з історії кінематографу, якщо ти маґістер германської філології?" – закинули б вони українському мислителеві Вадимові Скуратівському.

Абсолютно очевидно, що кожен має право вирішувати, де навчатися, яку галузь обрати та як застосовувати власні інтелектуальні здібності. Очевидно, що структурувати свої освітні програми бакалаврського та маґістерського рівнів – це справа самого університету. Навіть найбільш освічена влада не може бути експертом у всіх галузях знань. Саме тому університет повинен бути автономним інтелектуальним закладом, який приймає рішення, які визначатимуть його подальший розвиток.

Саме про такі реформи йдеться, і саме це ми підтримуємо. Незалежність України починається з незалежности мислення та з інтелектуальної мобільности. Лише університетська автономія забезпечить справжню незалежність України, адже саме незалежність мислення робить людину вільною.

Марта Фаріон – президент Києво-Могилянської фундації Америки (США), **Йоханан Петровський-Штерн** – професор Університету Нортвестерн (США), **Марко-Роберт Стех** – виконавчий директор Канадського інституту українських студій, **Рорі Фінін** – голова Кембриджського комітету російських та східноевропейських студій (Великобританія), **Олександер Мотиль** – професор Університету Ратґерс (США), **В'ячеслав Брюховецький** – почесний президент Національного університету „Києво-Могилянська академія„ (Україна), **Михайло Згуровський** – ректор Національного технічного університету „Київський політехнічний інститут" (Україна), **Сергій Квіт** – президент Національного університету „Києво-Могилянська академія" (Україна), **Віліям Ґрін Мілер** – Посол США в Україні (1993-1998), співголова Наглядової ради Києво-Могилянської фундації Америки (США), **Борис Тарасюк** – міністер закордонних справ України (2005-2007), співголова Наглядової ради Києво-Могилянської фундації Америки (США), **Юрій Шевчук** – викладач Колюмбійського університету (США), **Наталя Пилип'юк** – професор Університету Альберта, президент Канадської асоціяції українських студій, **Олег Ільницький** – професор Університету Альберта (Канада), **Сергій Єкельчик** – доцент Університету Вікторія (Канада), **Микола Рябчук** – старший науковий співробітник Українського центру культурології, співзасновник і член редакційної ради Видавництва „Критика" (Україна), **Ярослав Розумний** – старший науковий співробітник Університету Манітоба (Канада), **Зіна Гімпілевич** – почесний професор Університету Ватерлу (Канада), **Джована Броджі** – професор Мілянського університету (Італія), **Сергій Плохій** – професор Гарвардського університету (США), **Марта Дичок** – старший викладач Університету Східного Онтаріо, **Маріана Рубчак** – старший професор-дослідник історії Університету Валпарейзо (США), **Володимир Діброва** – викладач Гарвардського університету (США), **Роман Петришин** – директор Українського ресурсного центру факультету мистецтва Університету Грант Мак-Юен (Канада), **Марія Ревакович** – дослідник Наукового товариства ім. Шевченка, Вашінгтонський університет (США), **Дарія Даревич** – президент Канадського Наукового Товариства ім. Шевченка.

Аверкій Гончаренко...

(Закінчення зі стор. 6)

чина" А. Гончаренко був одним з перших старшин Армії Української Народної Республіки у цій Дивізії, займався залученням добровольців, а від вересня 1944 року став старшиною штабу одного з полків цієї ж Дивізії. Від травня 1945 року з частинами 1-ої Української дивізії Української Національної Армії був інтернований в таборах полонених в Італії (Белярія-Ріміні), від 1947 року мешкав у Великій Британії, а від 1952 року – у США.

До кінця свого життя А. Гончаренко залишався патріотом України і своєї вужчої батьківщини – історичної Полтавщини, де в Лохвиці, на одній з центральних вулиць цього райцентру, встановлено таблицю на вшанування світлої пам'яті командира героївкрутянців.

Лохвиця,
Полтавська область

Різдвяні свята відзначили українські громади

ЧИКАҐО

Лука Костелина

Святково і величнo закінчилися Різдвяні святкування у парафії свв. Володимира й Ольги Української Католицької Церкви.

Увійшло в традицію святкувати Щедрий вечір усією парафіяльною родиною у формі спільної просфори-трапези. 18 січня, після Великої вечірні, в парафіяльному Культурному осередку понад 350 парафіян і гостей у святковому настрої сіли за столами до святкової просфори.

Свято відкрив студент теології Тарас Матвіїв, який був ведучим. Трапеза почалася запаленням свічок у трисвічнику. Першу свічку запалив парох о. крилошанин Олег Кривокульський, другу – перший радний Парафіяльної ради Олег Караван, третю – голова дирекції Культурного осередку Анна Шалева, після чого спільну молитву провів о. О. Кривокульський.

Радість подарували малята садочку „Дзвіночок", який веде при парафії Оксана Петрів. Спів дітей захопив присутніх. Також виступив зі співом колядок церковний хор „Благовість" під проводом Оленки Новик-Балабан. Віншування від хору виголосив його голова Степан Ворожбит.

19 січня, на Богоявлення, відбувся ґала-концерт „Різдвяний зорепад" у виконанні артистів з України, зокрема Лілії Сандулеси.

З вітаннями до присутніх під час трапези виступили консул України в Чикаґо Сергій Коледов та президент Каси „Самопоміч" Богдан Ватраль, який також зробив святковий подарунок парафії. Промовляли о. Ігор Кошик, о. архимандрит Іван Кротець, о. ректор Богдан Налисник – парох Катедрального собору св. о. Миколая.

Завершенням свята було слово подяки О. Каравана для всіх, хто прилучився до святкового дійства. Також дякував всім о. О. Кривокульський, який запросив до участи у святкуванні Богоявлення наступного дня. Люди почули заклик і заповнили собор. Того дня надворі відбулося Водосвяття. Усі поверталися додому з освяченою водою, яку наливали в посуд члени прицерковного Братства св. Архистратига Михаїла.

Під час Водосвяття перед собором в Чикаґо. (Фото: Лука Костелина)

ЧИКАҐО

Марія Фрончак

19 січня в Українській православній катедрі св. рівноапостольного князя Володимира Владика Даниїл, Єпископ Західньої єпархії УПЦ в США, відслужив Літургію архиєрейським чином. Діти зустріли Владику з квітами в руках. Хлібом-сіллю зустрічали Владику голова управи Раїса Братків та голова сестриця Надія Брюшенко. Привітання виголосив настоятель парафії о. Іван Лимар. Єпископові Даниїлові співслужили о. І. Лимар та протодиякон Андрій Фрончак. Чудовий спів архиєрейського хору „Боян" на чолі з диригентом Володимиром Поповичем прикрасив Богослужіння. Владика Даниїл виголосив проповідь про значення Водохреща для спасіння людства. Всі діти Школи українознавства причастилися Святих тайн. В кінці Літургії архипастир освятив воду для 200 парафіян, які зібралися у храмі. Сестриців почастувало усіх смачним обідом.

Владика Даниїл під час освячення води в Чикаґо. (Фото: Іван Чопка)

КИЇВ

Іподиякон Василь Пасакас

12 січня вихованці Знам'янського дитячого будинку-інтернату отримали Рідвяний подарунок – мікроавтобус на 22 пасажири. Авто передав Владика Даниїл – голова Консисторії Української Православної Церкви в США.

Три роки тому директор інтернату Тетяна Валько звернулася до Консисторії з проханням подарувати мікроавтобус для перевезення дітей-інвалідів.

У Консисторії Відділ християнської благодійности під керівництвом протодиякона Ігоря Махлая заходився допомогти дітям. Православний благодійний центр Києва „Logos" зголосився подати допомогу. Авто „Мерседес-Бенц" випуску 2000 року стало Різдвяним подарунком дитячому будинкові від УПЦ в США.

Мікроавтобус був доставлений до

Єпископ Даниїл з директором Знам'янського дитячого будинку-інтернату Тетяною Валько біля подарованого мікро-автобуса.

Православної катедри св. Софії, де Єпископ Даниїл, який у той час відвідував Україну, передав ключі від авта Тетяні Валько, яка заявила, що вірні Церкви можуть називати себе хресними батьками 120 вихованців інтернату.

ТЕРНОПІЛЬ

Марта Осадца

У церкві св. апостола Петра встановили найбільшу в Україні шопку – 18 метрів заввишки і 28 завширшки. Це ціле селище на пагорбах з хатками, храмом, людьми та різними пташками і звірятками, навіть живими кроликами.

Окремі елементи шопки – рухомі: свв. Володимир і Ольга, Митрополит Андрей Шептицький і Йосиф Сліпий, які мають розмір дорослої людини, проходять навколо Ісуса і віддають Йому поклін. Віл та ослик кивають головами, крутиться водяний млин, біжать струмочки, їздить потяг та повітряна дорога.

А в майбутньому плянують запустити у ставочок рибок.

Свят-вечір української родини у тернопільській шопці.

Схожі шопки встановили в Ужгороді і Хусті, але тернопільська – найбільша.

ОСТРОГ, Рівненська область

Юлія Яручик

В Острозькій академії 26 січня відбувся фестиваль „Різдвяні піснеспіви", у якому взяли участь хори не лише з Острога та Рівненщини, а й Львова та Вінницької области. Учасників свята привітав декан гуманітарного факультету, настоятель храму преподобного Федора Острозького о. Василь Жуковський.

Фестивальну програму відкрив хор храму „Благовість". Колядки співали також хор Острозької академії та учасники обмінної програми „Канада. Світ. Молодь", хори Свято-Миколаївського храму Острога, учні Острозької музичної школи.

Учасники фестивалю „Різдвяні піснеспіви" в Острозькій академії.

Пластова естафета Вифлеємського вогню миру

ВАШІНҐТОН. – У суботу, 22 грудня 2012 року, пластуни з станиці Вашінґтону навідалися до Філядельфії, щоб перебрати естафету Вифлеємського Вогню Миру (ВВМ). На території США передання Вогню проходить під опікою пластунок куреня „Ті, що греблі рвуть".

Юрій Дейчаківський, Соломія Шпак та Віталій Шпак подолали близько 140 миль між Вашінґтоном та Філядельфією, щоб мати змогу принести цей промінь світла пластунам у столиці та її околицях.

Юначки Філядельфії привітали гостей церемонією, зачитавши коротку історію виникнення ВВМ та заспівавши пісню, написану ніким іншим, як С. Шпак. Їй, напевно, було надзвичайно приємно особисто спостерігати, як її зусилля, вкладені попередніми роками, стали частиною пластового життя по цілому світі. І саме в цьому і полягає суть Вифлеємського Вогню – ширити мир і злагоду між усіма людьми по цілому світі.

Соломія Шпак і Перший секретар Ореста Старак у Посольстві України в США.

24 грудня 2012 запалав Вифлеємський Вогонь Миру у Національному соборі – Українській греко-католицькій церкві Святої Родини у Вашінґтоні.

Вогонь принесли пластуни-юнаки 45-го куреня УПЮ ім. Володимира Великого: Руслан, Лукаш і Роман Онишкевичі.

Вогонь прийняли парохи о. Роберт Гиченс і о. Василь Харук, о. Роман Петришак і диякон Теофіль Старух.

Пластуни продовжували роздавати Вогонь церквам Вашінґтону і громаді.

5 січня пластуни Вашінґтону – Ю. Дейчаківський та С. Шпак передали ВВМ у Посольство України у Сполучених Штатах Америки. Пластунів тепло прийняла Перший секретар Посольства Ореста Старак і зазначила, що працівникам дуже приємно, що напередодні Різдва пластуни не забули передати вогонь до Посольства. Таким чином, ще більше українських родин матимуть справжній вогонь з Вифлеєму на святковому столі.

На переданні Вогню також були присутні працівники Посольства та члени їх родин. Пластуни коротко розказали історію виникнення акції Вифлеємського Вогню Миру і який шлях він долає, щоб потрапити в домівку кожного українця.

Після передання Вогню Посол України в Сполучених Штатах Америки Олександер Моцик телефонним дзвінком подякував пластунам за Вогонь і привітав з прийдешніми Різдвяними святами.

Передання Вифлеємського Вогню Миру з Філядельфії до Вашінґтону: пластуни зліва з ліхтарями, – Віталій і Соломія Шпак (студенти з University of Maryland). Соломія (з дому Кейван) – авторка і композиторка „Пісні Вифлеємського Вогоню Миру" з права – станична Філядельфії Надя Череменська.

Пластуни-юнаки 45-го куреня ім. Володимира Великого в Національному соборі Святої Родини передали отцям Вифлеємський Вогонь Миру.

Д-р Данило Григорчук отримав найвище пластове відзначення

Милана Семенюк

ЧИКАҐО. – 12 січня пластуни станиці Чикаґо зібралися до спільного запалення Різдвяної свічечки з Вифлеємського Вогню Миру, який щороку прибуває сюди із Вифлеєму. Станичний Роман Завадович запалив три свічки – першу за тих, хто відійшов з життя, другу – за усіх українців в світі, і третю – за пластову родину. Опісля присутні передали вогник від свічечки до свічечки один одному, заспівали українські колядки та поділилися просфорою.

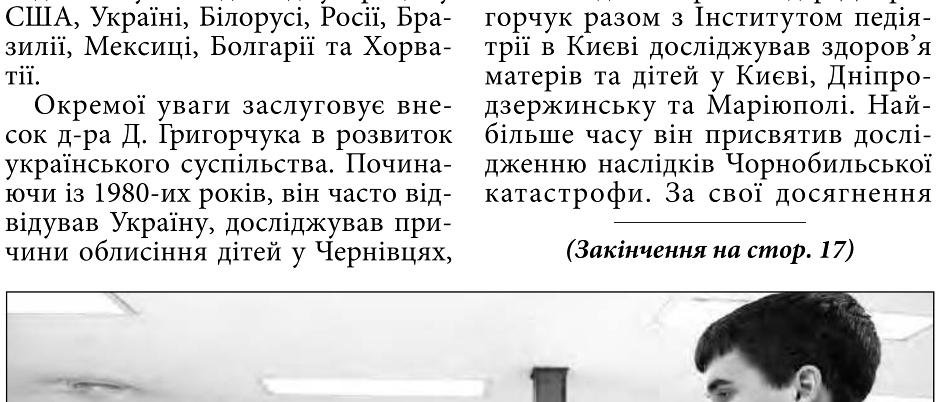
Відбулося також вручення найвищого пластового відзначення „Вічний вогонь в золоті" д-рові Данилові-Олегові Григорчукові. Цей орден надається Начальним пластуном на внесення Головної Пластової Булави за невтомну громадську працю.

Д-р Д.-О. Григорчук є лікарем громадського здоров’я, медицини та гігієни праці і довкілля, професором-емеритом Илинойського університету, директором медико-екологічних програм в новоствореному Центрі охорони світового здоров’я при медичній школі Илинойського університету.

Своє життя він присвятив праці для суспільства, покращенню громадського здоров’я, організував перший у штаті відділ медичної токсикології і провадив його протягом 20 років. Був засновником та директором чикаґзького токсичного консорціюму, що об’єднав токсикологічні програми ряду медичних установ. 25 років він провадив центром „The Great Lakes Center" при Школі охорони здоров’я Илинойського університету. За час його керівництва цей центр був визнаний координаційним центром Всесвітньої організації здоров’я (WHO). Центр провадить науково-дослідну працю у США, Україні, Білорусі, Росії, Бразилії, Мексиці, Болгарії та Хорватії.

Окремої уваги заслуговує внесок д-ра Д. Григорчука в розвиток українського суспільства. Починаючи із 1980-их років, він часто відвідував Україну, досліджував причини облисіння дітей у Чернівцях, захворювання жителів села Комсомольська, Маріюполя, забруднення води у Озівському морі. Впродовж 20 років в рамках програми „Сім’я і діти України" д-р Д. Григорчук разом з Інститутом педіятрії в Києві досліджував здоров’я матерів та дітей у Києві, Дніпродзержинську та Маріюполі. Найбільше часу він присвятив дослідженню наслідків Чорнобильської катастрофи. За свої досягнення

(Закінчення на стор. 17)

Вручення найвищого пластового відзначення д-рові Данилові Григорчукові. (Фото: Марко Пілецький)

Різдвяні свята...

(Закінчення зі стор. 8)

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія

Богдан Пастушак

19 січня на оселі Організації державного відродження України ім. Олега Ольжича відбувся традиційний обід-просфора. Ведуча Павля Головяк привітала всіх присутніх і попросила пароха греко-католицької церкви св. Володимира в Палмертоні о. Євгена Монюка виголосити молитву.

Відтак розпочалося споживання 12 свят-вечірних страв, підчас якого Уляна Процюк розповіла про значення різдвяних традицій. Опісля квартет „Казка" виконав ряд колядок і щедрівок.

П. Головяк подякувала всім присутнім за участь, а о. Є. Монюк пригадав всім, що в неділю кожний християнин повинен взяти участь у Літургії.

Пластуни побували на лещетарському таборі

Групова світлина учасників пластового лещетарського табору.

Ксеня Панчак-Захарчук

ҐЛЕНС-ФОЛС, Ню-Йорк. – 25 грудня 2012 року пластуни з різних станиць США й Канади приїхали на однотижневий юнацький спеціяльний лещетарський табір, який організували та провадили члени 1-го куреня Уладу старших пластунів та 16-го куреня Уладу пластунів-сеньйорів „Ватаги Бурлаків“ з підтримкою пластової станиці у Філядельфії. Сам табір міститься поблизу містечка Ґленс-Фолс, де власник Джан Наджа вже 42 роки допомагає в його проведенні.

Реєстрацію на терені табору провів Ігор Сидоряк з Філядельфії. Комендантом табору був Юра Пилип (станиця Ню-Йорку), його заступником – Алекс Кнігницький (станиця Філядельфія). Таборовим писарем була Софійка Захарчук, головним бунчужним – Остап Гладун, бунчужним старшого табору – Христіян Крочак, бунчужним молодшого табору – Еван Макинтайр.

У таборі були 79 учасників, сім осіб команди, 18 булавних і шість адміністраторів. До складу адміністрації входили Юрій Данилів, Данило Захарчук, Мартуха Левицька-Кернз, Наталка Панчак-Фірко та Ксеня Панчак-Захарчук. Таборовим лікарем був д-р Роман Білинський.

Учасники та члени булави походили з станиць Олбані, Балтимору, Вашінґтону, Гартфорду, Бостону, Клівленду, Дітройту, Йонкерсу, Нюарку, Ню-Йорку, Отави, Пасейку, Кергонксону, Філядельфії, Торонто і Чикаґо.

Лекції лещетарства провадили інструктори на лещетарських з’їздах Ґор Мавнтен. Вечірні заняття включали змагання з будови снігових скульптур, гутірки про історію Пласту та Ювілейну Пластову Міжкрайову Зустріч 2012 року, котру провадив Володимир Дашко (станиця Торонто), змагання з будування хатинок з тістечок. Службу Божу відслужив о. Іван Кащак.

При закритті табору усі учасники дістали посвідку й таборову відзначку, виготовлені Орестом („Ґоґом“) Слупчинським, таборову сорочку та одноднівку, яку склав Андрій Зварич. Фінансову підтримку на видання одноднівки надала Кредитова Кооператива „Самопоміч“ у Філядельфії.

Поруч відбувався одночасно так званий „Мамин табір“. Організатором був Андрій Бархаліс (станиця Балтимору). Родичі учасників лещетарського табору, які перебували там, теж мали нагоду лещетарювати, а вечорами спілкуватися.

МИСТЕЦТВО

На виставці – родинна збірка картин

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – В Українському Національному Музеї 11 січня було відкрито виставку картин з родинної збірки Роксоляни Скобельської-Померой – правнуки відомого галицького поета, письменника, громадського діча о. Миколи Устияновича.

Вперше у Чикаґо виставлено картини українського художника другої половини XIX ст., основоположника національної школи малярства на західньоукраїнських землях Корнила Устияновича, а також Володимира Козакевича, буковинської художниці та етнографа Авґусти Кохановської, еспанського художника Алонзо Переза. Є у колекції робота Михайла Мороза та рідкісна ікона Богородиці Неустанної Помочі. Задум передати на зберігання музеєві 20 живописних шедеврів гідний пошанування.

Відкрив виставку президент музею Ярослав Ганкевич. Готуючи виставку, куратор Марія Климчак та музейний працівник Софія Федащин провели пошукову роботу з вивчення творчости художників та історії життя Р. Скобельської-Померой, підготували каталог, який послужить мистецтвознавцям.

Корнило Устиянович. „Портрет о. Миколи Устияновича".

Корнило Устиянович. „Портрет дівчини в народному одязі".

У своєму заповіті Р. Скобельська- Померой доручила опіку над картинами музеєві. У липні 2012 року скарб прибув за призначенням. Крок за кроком вдалося зібрати інформацію про українку, відому і шановану на Алясці в політичних та академічних колах. Разом із своїм чоловіком Гарольдом Е. Помероєм вона цікавилася державною політикою США щодо освоєння та економічного розвитку Аляски.

Після смерти чоловіка, у 1984 році, Р. Померой заснувала на його честь фонд на розвиток соціяльних та економічних досліджень. Померла Р. Скобельська-Померой у 2008 році, залишивши Університетові в Анкориджі спадок 288 тис. дол. на цей фонд.

Увесь родинний архів передано університетові.

Р. Скобельська народилася у 1924 році в родині о. д-ра Лева Скобельського, пароха в Старих Кутах на Гуцульщині. Середню та вищу освіту здобула в Австрії. Працювала перекладачем, розмовляла німецькою, французькою та англійською мовами. Під час Другої світової війни була у таборах переміщених осіб перекладачем для американської сторони.

З американським офіцером Г. Е. Помероєм познайомилася у Відні, де він був виконавчим директором американської зони Австрії. До Америки еміґрувала в 1948 році разом

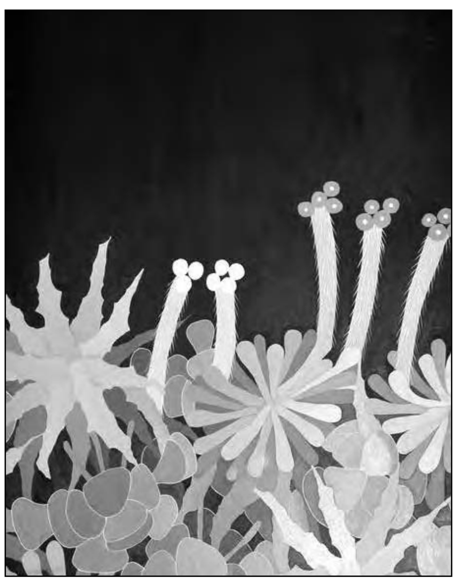

Роксоляна Скобельська-Померой. Світлина з архіву музею.

із своєю мамою. У 1949 переїхала на Аляску. Починали з маленької фарми, на якій вирощували городину, згодом відкрили лісопереробний завод. Р. Скобельська-Померой працювала експертом у відділі земельного права штату Аляска, адміністратором молодіжного центру, головним адміністратором Інституту психіятрії.

Виставка дала нагоду познайомитися з священичими династіями в Галичині, їх впливом на культурно-освітнє, політичне та національне відродження краю. Виставка дістала спонзорську підтримку банку „MB Financial" і тривала до 28 січня.

Виставка творів Аркадії Оленської-Петришин

Аркадія Оленська-Петришин. „Кактуси".

Оксана Музичишин

ОСТРОГ, Рівненська область. – У мистецькій ґалерії академії 7 грудня 2012 року відкрилася виставка картин Аркадії Оленської-Петришин, яка протягом свого життя працювала в Ню-Йорку.

Після смерти мисткині в 1996 році її чоловік передав картини Національному заповідникові „Замки Тернопілля", адже родом художниця була з Збаража. Завдяки завідувачеві науковим відділом заповідника Володимирові Чайці та завідувачці відділом обслуговування туристів Ользі Станкевич картини потрапили до Острозької академії.

На виставці представлено 40 картин, присвячених символіці кольору, абстрактно-експресивних, абстрактно-фіґуративних та зображень людини на тлі природи. Картини останнього періоду „Кактуси" стали візитною карткою художниці. Двотижнева поїздка Арізоною надихнула її творити графічні роботи, що вражають інтенсивністю кольору і форм.

Ректор Ігор Пасічник і керівник Музею історії Острозької академії Анастасія Хеленюк.

Творча спадщина Ека мандрує Україною

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 18 грудня 2012 року відбулася презентація унікальної збірки репродукцій ориґінальних творів українського митця-універсала Едварда Козака. На виставці у рамках проєкту „Едвард Козак мандрує Україною" вперше представлено понад 100 відреставрованих робіт, виконаних у багатьох мистецьких жанрах та техніках.

Подія присвячена 110-ій річниці від дня народження українського художника, відомого під псевдом – ЕКО.

Він проявив свій талант у графіці, карикатурі, живописі, в аніматорському мистецтві, сценографії, публіцистиці.

Е. Козак був редактором, головним ілюстратором і видавцем журналів „Комар" та „Лис Микита".

Організував виставку Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного університету „Львівська Політехніка" за підтримки родини Е. Козака та Зарваницької громадської ініціятиви.

Народився мистець у селянській родині німецького походження, та з дитинства гостро відчував свою належність до українства. Навчався у Стрийській гімназії, а відтак у Львівській художній школі Олекси Новаківського, мистецьких школах Відня і Любліну.

У 1930-ті роки у Львові Е. Козак видавав карикатури в редаґованих ним сатирично-гумористичних журналах „Зиз" (1926-1933) та „Комар", ілюстрував усі видання Івана Тиктора у Львові (1933-1939), брав участь у виставках. Надзвичайно влучними були його карикатури на траґічну ситуацію в радянській Україні та на сталінські репресії.

У 1944 році Е. Козак очолив Українську спілку образотворчих митців у таборах для переміщених осіб, а в 1951 році переїхав до США і в Дітройті, працював у галузі церковному мистецтві, ілюстрував казки для телебачення, оформляв книжки та часописи, видавав власний журнал сатири та гумору „Лис Микита", утримував власне видавництво з такою ж назвою, пише сатиричні та гумористичні оповідання під псевдом „Гриць Зозуля".

Е. Козак знаний найбільше як художник-карикатурист, у цьому жанрі його талант розкрився найповніше. Проте якби довелось йому творити в інших сферах духовного життя, то він, мабуть, досягнув би не менших вершин, про що свідчать його поетичні спроби.

Сини митця Юрій та Ярема – відомі у США художники.

Львів

НОВИНИ НАУКИ

НТШ – у науковій стихії

Даґмара Турчин-Дувірак

ТОРОНТО. – Ось уже впродовж трьох років Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді проводить традиційну конференцію, де члени Товариства інформують про їхні дослідження. Остання така конференція під назвою „Члени НТШ в науці" відбулася 6 грудня минулого року у ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації. Дві сесії об'єднали науковців різних профілів та зацікавлень. Після привітального слова, виголошеного головою організаційного комітету Іриною Микитюк, проф. Віктор Остапчук відкрив першу сесію, у якій виступили четверо науковців.

Кандидат історичних наук Михайло Траф'як присвятив свою доповідь аналізі української еміґраційної літератури в Канаді. Опираючись на дослідження провідних літературознавців (Олекси Гай-Головка, Яра Славутича, Микити Мандрики та інших), він виділив чотири періоди у розвитку літератури: піонерський (початки минулого століття), період міжвоєнного десятиліття, повоєнний та сучасний.

Наприкінці третього періоду з'явилися твори українських авторів англійською мовою, і ця тенденція продовжує розвиватися і сьогодні. На думку М. Траф'яка, хоча українська література Канади є дуже цікава і різноманітна, вона мало відома широкому читачеві, бо практично відсутня у більшості публічних бібліотек.

Як завжди, надзвичайно цікавим виявився виступ д-ра Юрія Мончака, професора медичного факультету та керівника відділу експериментальної медицини Університету Мак Ґіл в Монреалі. Цього разу він присвятив свою доповідь проблематиці людського геному, в чому вчені протягом останніх двох-трьох десятиліть домоглися величезних успіхів. Ще в середині 1980-их років процес відчитання людського геному, що налічує 3 млрд. одиниць, здавався неймовірним складним і трудомістким.

Однак, вже в 2000 році був виданий перший чорновик, а сьогодні, завдяки найновішим комп'ютерним технологіям, процес відчитання геному людини, так само як бактерій, рослин, звірів, перетворився на автоматизовану процедуру. Це відкриває небувалі перспективи для медичної діагностики, передбачання та запобігання хворіб, особливо генетично закладених у ДНК людини.

Одночасно, застеріг д-р Ю. Мончак, нові можливості породжують і нові проблеми та нові етичні питання. Серед них – межі науки у її втручанні в унікальну систему, якою є організм кожної окремої людини, та намаганні цю систему конструювати і, таким чином, повністю контролювати.

Д-р Люба Магденко є фахівцем в ділянці охорони здоров'я. Однак, на конференції вона поділилася своїми спостереженнями над недавніми виборами в Україні. Вона була спостерігачем від Канади у Чернігівській області. Ілюструючи свою розповідь промовистими фотографіями, вона засвідчила багато порушень демократичного процесу виборів, особливо у малих містечках та селах Чернігівщини.

Завершив першу сесію виступ доктора філологічних наук Валерія Полковського, що тепер очолює Центр канадознавства в Едмонтоні та є співредактором „Західньоканадського збірника", який видається Осередком НТШ в Едмонтоні. Д-р В. Полковський ознайомив присутніх з історією „Збірника" та закликав науковців надсилати до нього свої праці.

Друга сесія, яку очолила Таня Джулинська, була повністю присвячена Акції „Вісла". Євген Ладна, що опублікував ряд статтей та довідок про українське Закерзоння, детально ознайомив з хронікою подій Акції „Вісла".

Мирослав Іваник, що є також експертом з питань українського Закерзоння, як головний редактор серій „Бібліотека Закерзоння" та „Архів Закерзоння" і співавтор документальних фільмів про визвольну боротьбу на Закерзонні, запропонував власну, альтернативну гіпотезу щодо причин Акції „Вісла".

Справді, для допитливого дослідника є багато нез'ясованих і незрозумілих питань у цій історії. Одне з них – непропорційне збільшення військових сил – від 4,000 до 22 тис. – напередодні Акції „Вісла". Такі потужні військові сили були непотрібні для поборення УПА, що на той час було вже малочисельне і знесилене боротьбою. М. Іваник пропонує таке пояснення: поляки боялися інтервенції з боку СРСР, бо Микита Хрущов нібито мав такі наміри. Демонстрація потужного війська, знищення УПА і виселення українських лемків з їхніх земель мали на меті позбавити Радянський Союз будь-яких підстав претендувати на ці землі.

Останній доповідач, Андрій Ротко, зібрав безліч безцінних свідчень безпосередніх жертв Акції „Вісла", що розпорошені сьогодні по усьому світі, зокрема і в Канаді. Уривки з документальних фільмів, які він продемонстрував, – це інтерв'ю з учасниками подій, що розповіли про драматичні долі роз'єднаних родин, нелюдські умови їхнього переселення, знущання над ними з боку тодішньої влади.

Все таємне врешті стане явним

Даґмара Турчин-Дувірак

ТОРОНТО. – 5 листопада 2012 року Наукове Товариство ім.Шевченка і Українсько-Канадський Дослідно-Документаційний центр організували надзвичайно цікавий виступ двох провідних істориків України – подружжя Людмили та Владислава Гриневичів. Їхні доповіді в Канадсько-Українській Мистецькій Фундації викликали велике зацікавлення і спричинилися до емоційного обговорення та дискусії.

Це не дивно: і кандидат історичних наук Л. Гриневич, і її чоловік, доктор політичних наук В. Гриневич, обрали темами своїх досліджень ті сторінки української історії, які до того майже не досліджувалися. У своїх наукових відкриттях вони спростували чимало мітів радянської доби, якими, на жаль, і досі живиться значна частина українського суспільства, і на яких продовжує базуватися російська, та навіть значна частина західньої історіографії.

Старший науковий співробітник Інституту Історії НАН України Л. Гриневич впродовж останніх семи років займалася історією колективізації в Україні періоду 1927-1933 років. Результат її дослідження – багатотомне видання хроніки колективізації згаданих років, над яким автор продовжує працювати. Перша книга цієї хроніки в 2009 році була удостоєна державної нагороди. У процесі цього дослідження Л. Гриневич і зробила справжнє наукове відкриття: в Україні голод почався не в 1932-му, а кількома роками раніше – в 1928 році. На відміну від голоду 1932-1933 років, свідчення про який старанно приховувалися радянськими владними структурами, основний масив документів про голод 1928-1929 років ніколи не був закритим. Особливо цінними є численні кінохроніки тих років, що збереглися в архівах.

Як виявила у своєму дослідженні Л. Гриневич, голод 1928 року був спричинений жорстокими морозами взимку, посухою влітку та безперервними дощами восени. Однак, Йосиф Сталін, привселюдно оголосивши організацію допомоги українському селянству, накинув на Україну непосильний плян заготівлі хліба та інших сільськогосподарських продуктів. В результаті, за статистикою тих років, безпосередньо від голоду в тих роках померло майже 25 тис. людей, а коли врахувати епідемії, різні захворювання тощо – то понад 80 тис. населення.

Очевидно, така політика викликала закономірний спротив селян проти влади, посилила їхні антирадянські настрої та поглибила національні патріотичні почуття. Для Й. Сталіна це був початок розгортання терору проти українського селянства, який завершився жахливим і вже відверто спланованим Голодомором 1932-1933 років.

Д-р В. Гриневич присвятив свою доповідь іншій сторінці української історії XX ст. – періоду 1939-1941 років. Цей період був практично замовчуваний в радянській історіографії, оскільки саме тоді Радянський Союз під проводом Й. Сталіна, підписавши таємний пакт з урядом Адольфа Гітлера, виявив себе відвертим реваншистом, з ідеологією та риторикою, цілком подібною до нацистської. Досліджуючи цей період, д-р В. Гриневич зосередився не на самих подіях, а на суспільно-політичних настроях серед українського населення, особливо серед українців – вояків та офіцерів Радянської Армії, на тому, про що люди думали, як вони реаґували на події, що розвивалися навколо.

Вивчаючи архівні документи НКВД, йому вдалося розвіяти міт про єдність радянського народу напередодні Великої Вітчизняної Війни та про льояльність українців до комуністичної влади. Переконливі щодо цього факти д-р В. Гриневич подав у своїй книзі „Неприборкане різноголосся", яка стала підсумком його дослідницької праці.

Історичні дослідження Л. та В. Гриневичів є надзвичайно важливим внеском в історіографію України XX ст.

Українські історики Владислав та Людмила Гриневичі. (Фото: Филип Рослин)

Засідала Світова Рада НТШ

ЛЬВІВ. – 19 листопада 2012 року відбулося організаційне засідання членів Світової Ради Наукових Товариств ім. Шевченка, у яких, окрім інших учених, взяли участь президент СР НТШ академік Леонід Рудницький, генеральний секретар СР НТШ проф. Анатолій Карась, голова НТШ в Україні д-р Олег Купчинський, член президії НТШ в Україні проф. Дмитро Федасюк, секретар-референт СР НТШ доцент Ореста Лосик та член НТШ в Україні проф. Тарас Салига.

В ході нарад обговорено низку важливих питань, серед яких пріоритетними були дві справи: підготування ювілейних заходів на відзначення 140-річчя з часу заснування Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові та проведення загальних звітно-виборних зборів і конґресу Світової Ради НТШ, запланованих на 16-19 жовтня цього року.

На пропозицію голови НТШ в Україні О. Купчинського, попереднє плянування тематики конґресу визначатиметься за напрямком „Україна в XXI ст." в царині гуманістики й суспільно-історичних наук на найближче десятиліття.

Президент Світової Ради НТШ Л. Рудницький поінформував про діяльність НТШ в Америці та новоствореному Крайовому Товаристві у Швайцарії. Він принагідно висловив сподівання, що голови крайових НТШ у світі відгукнуться на ініціятиву проведення конґресу, запропонують своїх представників та підтримають цю подію фінансово.

Академік Л. Рудницький зупинився на питаннях роботи Світової Ради та організації чергових зборів СР, у ході яких буде обрано нову Управу з метою залучення до неї молодших представників крайових НТШ. Він також поінформував присутніх про проведення Світовою Радою успішної збір-

(Закінчення на стор. 15)

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Вже 100 років стоїть „Ластівчине гніздо“

Сергій Горицвіт

ГАСПРА, Крим. – У Ялті відзначено 100-річчя „Ластівчиного гнізда“. Ця унікальна пам'ятка архітектури та історії, розташована на 40-метровій скелі, нагадує середньовічний замок і є своєрідною емблемою Південного берега Криму. „Ластівчине гніздо“ з'явилося, дякуючи нафтовому промисловцеві баронові Штейнгелю, на замовлення якого у 1912 році інженер і скульптор Леонід Шервуд спорудив цей романтичний замок.

Невдовзі потужний землетрус ледь не зруйнував споруду. Частина скелі обвалилася, пам'ятка звисла над морем. 40 років будівля простояла закриті, і лише у 1960-их роках замок відремонтували.

З нагоди ювілею „Ластівчиного гнізда“ в жовтні 2012 року у Ялті було влаштовано етнофестиваль „Крим – світ у мініатюрі“, фестиваль народних промислів і ремесел, перегони вітрильників „Чаша Ластівки“, Всекримський конкурс дитячого малюнка „Ластівчине гніздо – територія щастя“, виставки, театралізовані вистави. „Укрпошта“ з нагоди ювілею випустила художній маркований конверт.

5 жовтня 2012 року на оглядовому майданчику санаторію „Вітрило“ відзначили нагородами численних партнерів „Ластівчиного гнізда“, виступив з концертом дует „Ганна-Марія“ й музикант Тимофій Вінковський.

„Ластівчине гніздо“ в Криму. (Фото photo.i.ua)

Вечір біля старого фортепіяна

Інна Нагорна

РІВНЕ. – У Літературному музеї Уласа Самчука відбувся авторський вечір відомого співака, Заслуженого артиста України Миколи Швидкова. Його оксамитовий баритон під акомпаніямент столітнього фортепіяна чарував слухачів піснями Миколи Лисенка на слова Тараса Шевченка.

Цей музичний інструмент – один із найцікавіших експонатів музею. Він походить з колишньої рівненської квартири Уласа Самчука. Біля нього колись збирався цвіт української культури та літератури – артист Анатоль Демо-Довгопільський, художник Ніл Хасевич, кінорежисер Іван Кавалерідзе, громадські та політичні діячі Степан Скрипник, Харитя Кононенко. На цьому фортепіяні любила грати поетеса Олена Теліга. Нині інструмент збирає біля себе сучасних шанувальників музики.

М. Швидків свою концертну програму „Та не однаково мені“ готує до 200-річчя Великого Кобзаря. У вечорі, який відбувся 11 жовтня 2012 року, взяли участь також Заслужений працівник культури України співачка Галина Швидків та концертмайстер Ірина Козачук.

На вечорі „Та не однаково мені“ в Рівному.

Колекціонер зібрав радіотехніку

Олександер Костирко

ЧЕРКАСИ. – Володимир Вотінов вже понад 20 років колекціонує радіоапаратуру. Всього зібрав понад 500 приймачів, військової передавальної та приймаючої техніки. Почалося ще з дитинства, коли батько привіз приймача з Німеччини після закінчення війни.

Якось запросили його відремонтувати телевізор в знайомих. Господар віддав йому старий радіоприймач. Відремонтував його В. Вотінов і почав своє колекціювання. Якийсь час виставляв зібрання в музеї радіоелектроніки при Черкаському державному технологічному університеті. Потім довелося забирати свої приймачі додому. Зараз в три-чотири ряди стоять вони один на одному.

Друзі звертались листом за допомогою до Президента Віктора Януковича – ніякої відповіді. Так би хотілось знайти місце для музею.

Колекціонер Володимир Вотінов біля своєї колекції. (Фото: Олександер Костирко)

Одеській опері – 125 років

Станіслав Змієвський

ОДЕСА. – Виповнилося 125 років відтоді, як на місці знищеного пожежею міського театру було урочисто відкрито новий величний театр за проєктом віденських зодчих Фердинанда Фельнера і Германа Гельмера.

1 жовтня 1887 року театр представив сценічне дійство „Пролог“. Одеський національний академічний театр опери та балету 30 серпня ґала-концертом „Присвята театру“ розпочав святкування. На 17 листопада 2012 року призначена прем'єра опери Людвіґа Мінкуса „Дон Кіхот“, а в 2013 році одеські глядачі побачать оперу Юрія Мейтуса „Украдене щастя“ за п'єсою Івана Франка.

Одеський національний академічний театр опери та балету. (Фото: Станіслав Змієвський)

Свято вулиці Івана Микитенка

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – Недавно тут відбулося свято вулиці Івана Микитенка, що у житловому районі Масляниківка. 25 років тому колишню вулицю Общественну (Громадську) було названо ім'ям українського письменника, а восени 2012 року, коли виповнилося 115 років з дня його народження і 75-річчя загадкової мучинецької смерти, свято вулиці перетворилося на широкомаштабну просвітницьку акцію пам'яті митця.

Ініціятиву бібліотекаря Лариси Бардакової та педагогів місцевої 33-ої школи з проведення свята підтримав голова обласної організації Спілки письменників Василь Бондар, підказавши, що на свято можна запросити сина І. Микитенка – Олега, а депутат міської ради підприємець Вадим Дрига взяв на себе фінансове забезпечення заходу, оплатив виготовлення меморіяльної дошки та нових табличок з назвою вулиці і портретом письменника.

Свято в день 8 вересня 2012 року розпочалося з відвідання села Рівного, звідки родом І. Микитенко та його дружина Зінаїда, якій довгі роки випало розшукувати чоловіка, не знаючи його долі та ще й маючи тавро дружини „ворога народу“. Гості – О. Микитенко та внук письменника Юрій побували у середній школі, яка носить ім'я І. Микитенка (він навчався в цій школі 100 років тому), де діє меморіяльний музей письменника, а на подвір'ї стоїть пам'ятник йому.

Музей відкрили через 10 років після так званої громадської реабілітації І. Микитенка (офіційної не було, бо його не арештовували) у Рівному, на місці, де колись була

(Закінчення на стор. 15)

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Заповіт був – поховати в Україні

Євген Цимбалюк

МЛИНІВ, Рівненська область. – За участь у національно-визвольному русі сім'я Єфімчуків з села Косаревого у 1944 році сумарно була засуджена на 25 років ув'язнення – Денис на 10 років, Парасковія – на п'ять років, їхній син Василь – на 10 років. Усі відбули терміни покарання, але так і залишилися „ворогами народу".

Василь Єфімчук, мешканець Дубна, маючи 88 років, цього року виконав батьків заповіт – поховати його в Україні. Через 46 років прах колишнього члена ОУН Дениса Єфімчука перевезли з Казахстану і поховали на кладовищі поруч з дружиною політв'язня Параскою.

„Батька після важкої хвороби не стало у 1967 році, – розповідає В. Єфімчук. – Він жив у Цілинограді. Коли закінчувався термін його заслання, йому перекрили шлях на батьківщину. Думав поїхати в Казахстан і на могилі батька встановити нового пам'ятника. Але тепер справа вирішилася. Батько тепер на своїй рідній землі, за яку так пристрасно боровся".

До 1939 року сім'я Єфімчуків мала 12 гектарів поля, реманент, худобу. Коли нова влада затіяла колективне господарювання, то вирішила, що основою колгоспу на хуторі Олександрівка, поблизу села Косаревого, де на той час проживали Єфімчуки, стане саме їхній нажиток. Ці наміри перекреслила війна. Д. Єфімчукові запропонували зайнятися на окупованій німцями території шкільництвом. Опісля до нього долучився син, який у Дубні закінчив вчительські курси.

Але німці перешкоджали навчанню, і В. Єфімчук узяв на себе безпосередні повстанські обов'язки, був підрайоновим господарчим – на вісім сіл. Брав участь в окремих акціях. На лінії зв'яку Рівне-Млинів повстанська чота за одну ніч зняла з стовпів майже два кілометри дротів. Іншого разу в селі Сатиєві знищили гуральню. Здійснили збройний напад на млинівського ляндвірта та його охорону, забрали зброю. Роззброїли 10 радянських партизанів-розвідників у лісі Кругляки біля села Улянівки.

У повоєнний час батька вивезли в Красноярський край, матір – в Мордовію, а сина – у табір суворого режиму в Караґанді.

В. Єфімчук перебував й біля Семипалатинська, де випробовували атомну зброю. Він згадує: „Один з моїх співтабірників почав сліпнути. З'ясувалося, що біля Семипалатинська він побачив в небі сліпуче сяйво і не міг погляду відірвати від нього. Це було сяйво атомної бомби. В одному з таборів лютували морози. Про це дізнався батько. Табірне начальство передало мені камізельку, наполовину солом'яну, наполовину ватяну. Вона була пошита батьковими руками. Як татові в камері вдалося її пошити, не розумію. Таким дбайливим він був завжди. Таким запам'ятався односельцям. Змайстрував у селі жорна, олійню, бойню, якими користувався весь сільський люд. Навчав дітей не тільки грамоти, але й любови до України. Коли настав час боронити рідну землю, взяв у руки зброю і пішов в УПА".

Василь Єфімчук з єдиною збереженою світлиною, на якій зфотографовано усю родину.

Засідала Світова...

(Закінчення зі стор. 13)

кової кампанії на підтримку видання першого тому „Енциклопедії Наукового Товариства ім. Шевченка". Збірковий комітет в Америці у складі Дмитра Штогрина, Олександра Лужницького та Володимира Петришина очолив Микола Галів.

Окрім зазначеного, голова Світової Ради НТШ наголосив, що 2013 року минає 50 років з дня виходу на волю Патріярха Йосифа Сліпого. З метою наукового відзначення цієї події, Л. Рудницький запросив до співпраці в організації триденної конференції Український Католицький Університет у Львові, Львівський Національний університет ім. Івана Франка, Прикарпатський Національний університет ім. Василя Стефаника та Товариство „Свята Софія" у США. Передбачається, що конференція відбудеться в Івано-Франківську, Львові та в родинному селі Патріярха Заздрості.

Проф. Анатолій Карась повідомив про поточну роботу СР НТШ та запропонував підготувати детальний проєкт перебігу конґресу НТШ у Львові. З цією метою варто ініціювати проведення зборів всіх крайових НТШ для забезпечення гідної організації та фінансової підтримки Конґресу НТШ.

Віце-ректор Львівської Політехніки проф. Д. Федасюк підтримав висловлені пропозиції й запропонував підготувати спеціяльний проєкт для отримання фондів в межах України на організацію конґресу „Україна в XXI ст". Для залучення до участи у цій події членів, які з різних причин не зможуть прибути до Львова, Львівська Політехніка забезпечить віртуальний зв'язок за посередництвом системи „Скайп". Проведення такого конґресу буде вкрай важливою подією в Україні особливо для моральної й організаційної підтримки діяльности НТШ як єдиної повновартісної громадської української академії наук, дійсні і звичайні члени якої працюють цілком добровільно й жертовно задля української перспективи.

Доцент О. Лосик, секретар засідання СР НТШ, підтримала ініціятиви, що були оприлюднені й запевнила в їх актуальності для сучасної української дійсности. Вона також висловила сподівання, що проведення конґресу НТШ могло б стати значним стимулом для залучення до лав Наукового Товариства молодого покоління вчених.

Прес-служба Світової Ради Наукових Товариств ім. Шевченка

Свято вулиці...

(Закінчення зі стор. 14)

садиба батьків, але він залишився без охорони і був пограбований. Тоді й вирішили перенести музей у стіни рідної письменникові школи.

В Кіровограді О. Микитенко зустрівся з учнями 33-ої школи, студентами-філологами педагогічного університету, а в обласній науковій бібліотеці ім. Дмитра Чижевського – з громадськістю міста.

Становлення таланту І. Микитенка припало на переломний період революцій початку минулого століття. У 1937 році йому пригадали нібито куркульське походження, звинуватили в тому, що він виступав проти входження тодішньої Спілки українських письменників у Російську асоціяцію пролетарських письменників, згадували навіть, що колись, під час зустрічі письменників з Йосифом Сталіним, запитав, чому в „Білій гвардії" Михайла Булґакова таке різне ставлення до білогвардійців і до петлюрівців, адже обидві сили були для більшовиків контрреволюцією?

Він був приречений на знищення. Його не арештували. Він сам пішов в управління НКВД, аби з'ясувати, у чому його звинувачують. І зник назавжди.

Тільки майже через 20 років перевірка виявила, що тіло І. Микитенка знайшли через два тижні після зникнення і привезли в управління НКВД. Далі – жодного сліду. Письменника вбили чекісти. Але талант не можна вбити. Після 1957 року його твори виходили понад 20 разів накладами до 150 тис. примірників. Їхню вартість визначає належність до українського світу, органічна єдність з рідним краєм, незрадлива відданість народові.

Д-р Данило Григорчук...

(Закінчення зі стор. 9)

в дослідженні її наслідків він був відзначений Білим Домом та урядом України.

Завдяки ґрантові, що його Д. Григорчук отримав від американського уряду, Києво-Могилянська академія розвинула свою Школу охорони здоров'я. Ця школа тепер є членом Европейської асоціяції шкіл охорони здоров'я та співпрацює з Департаментом організації, політики й економіки охорони здоров'я Маастрихтського університету (Голяндія), Ілинойським університетом, Лондонською школою гігієни та тропічної медицини. Д. Григорчук викладає у цій школі як відвідуючий професор-гість та за підтримки фундації Сороса допомагає їм розвинути нову програму докторських наук в охороні здоров'я.

За свою наукову та дослідницьку працю д-р Д. Григорчук отримав світове визнання. У 2005 році він був прийнятий до Російської академії медичних наук як чужоземний член, у 2007 році став чужоземним членом Української Національної академії медичних наук. У 2008 році д-ра Д. Григорчука було прийнято до колеґії Рамезіні в Італії – всесвітньої організації визначних спеціялістів здоров'я та довкілля.

Д-р Д. Григорчук доклав багато зусиль до розвитку Пласту у Чикаґо. У новацтві був членом гнізда „Хлопці з Зеленого бору", потім членом 7-го куреня ім. Івана Чмоли. Як старший пластун та сеньйор був активним членом куреня „Побратими" та займав почесну побратимську посаду Братуха. Певний час був редактором журналу „Побратими". За свої пластові роки таборував на Великому Лузі, Каломі, Равнд-Лейку, Зеленому Яру, Беркуті, Батурині, „Вовчій Тропі" та у Німеччині, був комендантом новацьких таборів „Лис Микита" та „Чугайстер". Гурток „Дикі кабани" під час його виховної праці здобув перше місце на Крайовому змазі „Орликіяда", а восьмеро гуртківців також успішно склали усі вимоги третьої пластової проби та отримали ступінь пластунів-скобів.

Помер Мирослав Кальба

На 97-му році життя 21 січня в Дітройті відійшов у вічність патріот України, учасник Другої світової війни в українському леґіоні „Нахтіґаль" та в Українській Повстанській Армії (УПА) Мирослав Кальба. 16-літнім він вступив до юнацької сітки ОУН. Як учасник польсько-німецької війни потрапив у німецький полон, де перебував до січня 1941 року.

Після звільнення провадив військовим вишколом молоді у Люблині. Згодом був четаром українського леґіону „Нахтіґаль". У 1943 році на Жовківщині (Львівщина) організував і вишколював сотню УПА. У 1944 році за розпорядженням командування УПА еміґрував до Німеччини, а у 1949 році виїхав до США, де проживав у Дітройті.

М. Кальба був активним громадським діячем, провідним членом українських організацій Визвольного Фронту. Великий досвід військовика й історика, бажання активно висвітлювати історію Другої світової війни спонукали М. Кальбу зайнятися написанням книг і публіцистичних статтей. У них він дав належну відсіч професійним та науковим наклепникам і провокаторам, які з притаманною комуністичній пропаґанді брехнею хотіли навіки очорнити боротьбу українських націоналістів, зокрема леґіонів „Роланд" і „Нахтіґаль". Він – автор шести книг і численних статтей, в яких наведено документальні матеріяли та історичні факти („У лавах дружинників. Спогади", „Нахтіґаль", (Курінь Дружин українських націоналістів) – у світі фактів і документів", „Дружини українських націоналістів у 1941-1943 рр.", „Нахтіґаль, український батальйон 1941 р.", „Ми присягали Україні" та „ДУН у розбудові УПА").

У книзі „ДУН у розбудові УПА" автор широко представив образ Романа Шухевича як провідника і командира УПА, з яким йому довелося спілкуватися протягом двох років.

М. Кальба був активним учасником громадського життя в США, але не забував про Україну. Починаючи з 1990 року, він багато разів приїздив на свою батьківщину, в село Мозолівку, Тернопільської области. У Тернополі читав лекції на історичному факультеті Національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, у Національному економічному університеті, а також для вояків Української національної ґвардії. Був учасником Всесвітнього форуму українців, заходів з нагоди 50-ої річниці УПА у Києві, багатьох конференцій та імпрез з нагоди історичних дат в Україні та за кордоном. Розповідям про його життя й боротьбу належне місце відведено у книгах „Постать на тлі доби воюючої України", „Підгайчани в боротьбі за волю України".

Низько схиляємо голови перед світлою пам'яттю нашого побратима М. Кальби, передаємо співчуття дружині Марії, дочці Вірі й усій родині.

Пам'ять про М. Кальбу ми збережемо у своїх серцях.

Братство ОУН і УПА „Лисоня", обласне об'єднання Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих, Історико-меморіяльний музей політичних в'язнів, обласне товариство „Меморіял" ім. Василя Стуса, Українське козацтво.

Тернопіль

Ділимося сумною вісткою, що 13 грудня 2012 року відійшов до вічности, проживши 84 роки, наш найдорожчий Чоловік, Тато і Дідо

св. пам'яті

Борис Цурковський

Похоронні відправи відбулися 17 грудня 2012 року в катедрі св. о. Миколая в Чікаґо.

Тіло Покійного спочиває на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілиной.

Залишені у смутку:

дружина	- Валентина
донька	- Оля Попович з чоловіком Нестором
внук	- Олесь

Вічна Йому пам'ять!

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
зі смутком повідомляє членів Головного Уряду, членів 63-го Відділу УНС, та всю українську громаду, що 15 січня 2013 року відійшов у вічність секретар 63 Відділу у Форд-Сити, Пенсильванія, який займав цю посаду протягом 14 років

св. п.

Михайло „Микі" Турко

10 листопада 1949 р. - 15 січня 2013 р.

М. Турко був довголітнім, дуже активним прихильником УНС. Його відданість Українському Народному Союзові залишиться в пам'яті союзовців назавжди.

Екзекутивний Комітет та все членство УНС висловлюють щирі співчуття колишній дружині Mary, дочці Lynette Turko з нареченим Brandon, сестрі Cammie Marcinek, вуйкові Skip Turko, тітці Virginia Voyna та дальшій родині.

Вічна Йому пам'ять!

Шановні читачі!
Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Ділимося сумною вісткою, що 31 грудня 2012 року упокоївся
в Бозі, на 102-му році життя, дорогий Чоловік і Батько

св. п.

Антін Шийка

нар. 6 січня 1911 року в Годині, Україна.

А. Шийка пережив дві війни, службу в польській та совєцькій армії, німецький полон, еміґрацію до США у 1950 році. Поселився в Амстердамі, Н. Й., та активно включився в українське громадське життя.

Був людиною доброї вдачі. Завжди бажав найкращого для інших людей. Освіта була дуже важливою для нього, та завжди наказував, щоб ніколи не забувати нашої української спадщини, нашої мови та культури. Його слова та наука назавжди залишаться в наших серцях.

Залишилися у глибокому смутку:

дружина - Юстина з дому Зорій
доньки - Мирося Гюбер
- Оля Марія Шийка
- Христина Анна Шийка
ближча і дальша родина в Україні.

Похоронні відправи відбулися 3 січня 2013 року в Українській католицькій церкві св. о. Миколая в Амстердамі, Н. Й.
Тіло спочило на цвинтарі св. о. Миколая в Амстердамі, Н. Й.

Вічна Йому пам'ять!

В першу річницю відходу у вічність
нашого незабутнього Мужа, Батька і Діда

св. п.

Стефана Антоніва

16 березня 1924 р. – 13 лютого 2012 р.

будуть відслужені поминальні св. Літургії

- 13 лютого о 10 год. ранку
в церкві свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо
- 17 лютого о 11 год. ранку
в катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо
- 17 лютого о 9 год. ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Пітсбурґу, Пенсильванія.

Родину і знайомих просимо в цей день згадати Покійного тихою молитвою і теплим словом.

Дружина Марія
Дочка Мотря Годованець з мужем Олегом
і синами Андрієм і Олесем
Син Мирон з дружиною Марусею

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою,
що 29 січня 2013 року, проживши 93 роки,
відійшов у вічність наш найдорожчий
чоловік та вуйко

св. п.

Теодор Білоус

батько покійної Анастазії Надії Білоус,
нар. в Україні, мешканець м. Джерзі Сити від 1950-их років.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 1 лютого 2013 року, в Українській католицькій церкві свв. Петра і Павла в Джерзі-Сиframework Сиfti, Н. Дж.

Тіло спочило на Українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У смутку залишилися:

дружина - Стефанія з дому Дика
племінники - Стефанія Штомпіль
- Наталія Балицька з родиною
- Петро Штомпіль з родиною
ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

З невимовним смутком повідомляємо,
що 21 січня 2013 року відійшов у вічність
на 96-му році життя наш
найдорожчий Муж, Батько та Вуйко

св. п.

Мирослав Кальба

Колишній чотар Батальйону „Нахтіґаль", український патріот і громадський діяч. Покійний народився 1 лютого 1916 року в селі Мозолівка, повіт Підгайці на Тернопільщині в патріотичній українській родині Конрада та Юлії (з де Вадзяк Луцьких) Кальбів. Муж св. п. Ірени (з дому Салук) і батько св. п. Петра Кальби. Останнім часом проживав у Дітройті. Панахида відбулася у вівторок, 22 січня, в „Edward Swanson & Son Funeral Home" в Madison Heights, MI. Похоронні відправи відбулися в середу, 23 січня, з Церкви Св. Йосафата у Воррен, Мишиґен, а відтак поховано на цвинтарі Оливної Гори в Дітройті, Мишиґен.

Залишилися в глибокому смутку:

дружина - Марія (з Зембіцьких) Будна-Кальба
дочка - Віра Кальба з мужем Морісом Менделсоном
братанки - Касіян Кальба з дружиною Пат і з сином Михайлом і дочкою Сонтіною з родинами
- Юрко Кальба з дружиною Сузан і донею Таїною
братанниця - Христина Вербовий з мужем Стефаном і сином Андрієм
сестрінки - Ксеня Стасів зі синами Андрієм з родиною і Маркіяном
- Марта Квітковська зі сином Адріяном з дружиною Олександрою
племінник - Адріян Салук з дружиною Христиною та родиною
племінниця - Марта Процінська з мужем Ігорем та родиною

та ближча і дальша родина в США, Україні, Канаді, Польщі й Арґентині.

1 лютого відправилася поминальна Служба Божа за душу св.п. Мирослава Кальби в Церкві св. Димитрія в Торонто.

У 40-ий день входу у вічність св.п. Мирослава відправляться Служби Божі 28 лютого у слідуючих місцях:

- в Церкві св. Йосафата, Warren, MI о год. 8:15 ранку
- в Каплиці Українського Села, Warren, MI о год. 11-ій ранку
- в Українській католицькій церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці в North Port, FL.
- в Церкві св. Михайла монахів Студитів у Львові
- в Центральному катедральному соборі Непорочного Зачаття в Тернополі

Вічна Йому пам'ять!

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union
Чекові рахунки
“Самопомочі”
Безкоштовні транзакції
Без мінімального балансу
Депозити заробляють дивіденду
Просто
Практичні
Безкоштовна VISA® Debit картка
Безкоштовний онлайн BillPay℠
через DirectConnect℠
Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка
Selfreliance
Where Your Money Works for You!
Selfreliance.Com
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911
300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912
734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776
Your savings federally insured to at least $250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
Зайдіть до якого небуть бюро Кредитівки “Самопоміч”, щоб вписатися у членство і відкрити рахунок.
Мінімальний початковий вклад на чековий рахунок - $50. Для доступу онлайн потрібна реєстрація
і можуть бути додаткові кошти. Стосуються всі вимоги подані у Truth in Savings Disclosure і Fee Schedule.
Пропозиція чинна від 15 січня 2012 р. і може бути скасована без попереднього повідомлення.
За найновішою інформацією телефонуйте на № 888-222-8571.
Full Financial
Services